

A német nevű magyar

A szeptemberi iskolagondok között, amelyek egyformán kirójják a gyermekekre és szülőkre a maguk terhet, az erdélyi kisebbségek számára külön aggodalmakat és akadályokat állított fel egy elfogult közoktatásügyi politikai szellem. A megnyílt iskolakapuk előtt és mögött a paragrafusok láthatatlan rácsozót építette meg a kisebbségi szülők és kisebbségi gyermekek számára a szűkkeblű iskola-politika és hiába lobog fel a tanintézetek katedrán a tudomány, a kultúra, a civilizáció világitó lángja, annak áldásaiban egyformán nem részesülhet mindenki. Aki be akar jutni a tudományok csarnokaiba, aki áldozatok árán is képzett, értékes állampolgárt akar nevelni az országnak, annak előbb igazolnia kell, hogy mi a nemzetisége. Bizonyítani kell, hogy faji származásának adatai megfelelnek-e a nevezésének: ha igen, akkor gyermekét nekilöcséjtheti a felvételi vizsgák ezerféle szempontú torturáinak. Ha azonban a becsülettel viselt családi neve nem szerepel az ősmagyar terminológiában és mégis magyarnak meri vallani magát, akkor mindenütt csak az elutasító szavak pattogása jut a gyermekéről gondoskodni kívánó szülőnek és a család fiú- és leányleszármazottaira hetediziglen sujt a megalázó rendeletek szigora.

Aradon számos szülő és gyermeke lett ártatlan részese ebben az évben is a beiratkozások kisebbségi kálváriájának. Azok a láthatatlan vasrácok, amelyeknek mintha csak egyedül, a beiratkozásuk lenne az, hogy lehetetlennek érezték a kisebbségi tanulójusságnak a saját felsőbb iskoláikban való elhelyezkedést, ebben az évben még szigorubbán, még ridegebben végezték feladatukat. Számos esetet tudunk, amelyekben a magyar iskolarendvényt a román középiskolai hatóságok azzal küldték el, hogy minden helyük megtelt már és így lehetetlen a gyermek felvétele: a felekezeti tanintézetben viszont az sült ki, hogy a gyermek neve nem magyaros, rendelet tiltja tehát, hogy olyan névvel, amelyet becsülettel vallottak előző viselőik magyarnak, magyar iskolának lehessen növendéke a későbbi utód. Aradon történt meg az a lehetetlen eset is, hogy a magyar közélet egyik kiváló tanügyi szakfőnökének édes leányát nem lehetett magyar tanintézetbe iratni, mert a mindenki által ismert és becsült család neve németesen hangzik. Akinek pedig német a neve, az nem magyar, hanem német. Tessék német iskolába menni, — így szól rendszeresen a lakónikus válasz. Ha pedig megunja a magyar kisebbségi a kálvária-jarást: ha se többségi, se kisebbségi tanintézetbe nem tudja elhelyezni gyermekét, — sebjaj! Ugyis intellektuális tultermelés van nálunk, — ezzel az ürüggyel ütik el a kérdést a hivatalos helyek.

Ez az intézményesített igazságtalanság megszervezett merénylet az emberi haladás, a művelődés általános emberi joga ellen. Egy közoktatásügyi Biatorbágy, ahol ártatlan gyermekek tömegszámra esnek áldozatul egy téveszmének. Ha lesz valaki, aki a későbbi történelemírás során felveti a felelősség nagy kérdését mindezekért, vajjon ki fog érette felelni, amidőn már ma sem akad senki, aki nyíltan vállalná e láthatatlan pusztító rendszernek szörnyű szerzőségét...? A történelmi felelősség kérdését pedig elkerülhetetlenül fel fogják vetni ennek a rendszernek az eredményei, amely nem tudta megbecsülni a kisebbségi társadalmak kulturájának értékeit.

Iorga egy igazságos rendelettel visszaadta az aradi Katolikus Gimnázium nyilvánosságát. Elvárjuk, hogy most már visszaadja a tanulási szabadságot is azoknak, akik ebben az intézetben óhajtnák magukba szívni a kulturát.

A király óhaja: — parancs!

Károly király kívánságára békültek ki Iorga és Argetoianu — Iorga marad — Megindult a pártok tevékenysége. Maniu visszatér a nemzeti-parasztpárt élére

Ujabb kihallgatáson volt Argetoianu

Bucurestiből jelentik: Mi történt a szombati minisztertanácson Sinaiában, arról pontos képet alkotni még ma sem lehet, a bucaresti sajtó állásfoglalása azonban minden bizonnyal arra enged következtetni, hogy a sokszorosán beharangozott kormányválság ténye egyelőre eltolódott.

Iorga távozását a kormánylapok kivételével az egész bucaresti sajtó bizonyosra vette s kiderült hogy a sok biztosra vett jóslás — sok hűhó semmiért lett.

Iorga marad.

És maradásával egyidőben szent lett a béke közötté és Argetoianu között. Erről a váratlan fordulatról a bucaresti lapok közlik az alábbi érdekes kommentárokat:

A Miscarea szerint a sinai minisztertanácson Munteanu-Ramnic miniszterelnökségi államtitkár fényképmásolatokban mutatta be azokat a dokumentumokat, amelyek azt igazolták, hogy a miniszterelnök távozását sürgető és hangoztató sajtókampányt maga Argetoianu belügyminiszter készítette elő.

Azt már az „Adeverul” írja meg, hogy ennek a kínos leleplezésnek mi lett a pillanatnyi következménye. Felsőbb helyről származó sugallatra a kormány két tagja között megtörtént a fegyverszünet azzal a feltétellel, hogy Argetoianu szabadkezet nyer a gazdasági kérdésekben, viszont Iorga miniszterelnök többé

nem keresztezi pénzügyminisztere pénzügyi koncepcióit.

A Lupta jelzi, hogy Argetoianu rövidesen lemond belügyminiszteri tárcájáról s munkásságát kizárólag gazdasági kérdések megoldásának szenteli.

A pártok tevékenysége is élénkülni kezd. Tegnap érkezett vissza Genfből Madgearu. Az állomáson nagy számban fogadták hívei. Most már a nemzeti-parasztpárt regáti csoportja is intenzívebb munkába fog. Politikai körökben nagy az érdeklődés Duca liberális-pártjának szeptember 17-én tartandó vezérkari értekezlete iránt, amely Maldarestiben, Duca birtokán folyik le. Ezen állapítják meg véglegesen a liberális-párt új programját és őszi taktikáját. A jövő vasárnap lesz a néppárt vezérkari bizottságának ülése, amelyet Averescu hívott össze és amelyre Goga is hazaérkezik külföldről.

Bucurestiből jelentik: Argetoianu tegnap kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. Ugyancsak audiencián volt Károly királynál Hatiegan volt népjóléti miniszter is, aki a Mironescu-kormányban viselt tárcát.

Az Adeverul értesülése szerint Maniu Gyula most már rövidesen visszatér pártja élére s a nemzeti-parasztpártot az őszi nagy harcokban már ő fogja vezetni a nagy küzdelemre.

Az államok nem merik bevallani

A leszerelési értekezleten ötven állam fegyverkezési örületeiket közül csak tizenöt küldte be jelentését — A határidő szeptember közepén lejárt — Briand és Curtius követelték az Európa-bizottság további fenntartását

Az Európa-bizottság kezében van a béke

Genfből jelentik: A népszövetségi tanács határozatának értelmében, a leszerelési értekezletre meghívott államoknak szeptember 15-ig kellett volna a fegyverkezési állapotokról szóló jelentést benyújtani. Annak ellenére, hogy a leszerelési értekezletre ötven államot hívtak meg, eddig még

csak tizenöt állam jelentése érkezett be a Népszövetséghez.

Genfből jelentik: Az Európa-bizottság mai ülésén Briand és Curtius nagy beszédet tartottak. Mindkét államférfi hosszasan fejtegette az Európa-bizottság eddigi működésének mérlegét s annak további fenntartását követelték.

Amerika ötéves moratóriumot akar adni Európának

Amerikai bankárok memoranduma — Hoover elnök nem zárkózik el a kérelem teljesítése elől — A Kerekasztal-konferencián elhangzott Gandhi nagy beszéde — Autonomiát követelt Britindianak

Beszédét memorandumban is benyújtotta

Washingtonból jelentik: Ma délelőtt több tekintélyes amerikai bankár felkereste Hoover elnököt, akinek egy memorandumot nyújtottak át, a bankárok a memorandumban azt kérik az elnöktől, hogy Amerika Európától az egyéves moratórium után se követelje a háborús tartozásait és az év lejártával újabb ötéves moratóriumot adjon. Egyes beavatott körök tudni vélik, hogy Hoover elnök nem zárkózik el a bankárok kérelmétől, azonban az újabb moratóriumra nézve még

nem adott konkrét választ.

Londonból jelentik: A Kerekasztal-konferencia ma délelőtti ülésén Gandhi indiai népvézér három órás beszédet mondott. Gandhi különösen azt hangoztatta, hogy az angol kormány úgy hadügyi, mint pénzügyi téren adjon autonomiát Britindianak és ezután nem történjen majd olyan zavargások, mint amilyenek a múltban történtek. Gandhi beszédét memorandumban is benyújtotta a Kerekasztal konferenciának.

Megállapították a biatorbágyi merénylet színhelyén talált levél írója személyazonosságát

Feljelentések özöne a budapesti főkapitányságon — A rejtélyes vegyész — A titokzatos autó négy utasa — Minisztertanácson határoztak az áldozatok temetéséről — Diszszínhelyet kapnak az államtól — A Vérmezőn lesz a gyászszertartás — Nemzeti gyászt tartanak a temetés napján

Rejtélyes öngyilkos, akinek idegeit megzavarta a merénylet

Budapestről jelentik: A biatorbágyi vasút elleni merénylet tetteseinek kézrekerítésére a budapesti rendőrség széleskörű nyomozást indított. A merénylet elkövetésével az eddigi nyomozás adatai szerint egy *vasesztergályos* vádolnak, aki annakidején nagy szerepet játszott a forradalomban. A vasesztergályos a kommun után Párisba szökött ki, ahol beiratkozott a G. P. U. által létesített agitátor-iskolába. Néhány év múlva annak tanára lett. Ma reggel a főkapitányságon egy upesti ószeres jelentkezett, aki elmondta, hogy szeptember 7-én este kocsin Biatorbágy felé érkezett. Amint Budapestet elhagyták, az uton egy munkáskülsejű férfi szólította meg és felkérkedett a kocsira. A munkás egy idegen hangzása

nevet mondott, amelyre az ószeres már nem emlékezik és elmesélte, hogy Németországban vegyészeti gyára van, de jelenleg nem dolgozik. Az ószeres előadása szerint az idegennél koffer volt, amely nagyon hasonlított az ekrazitos koffierrá. Az ószeres még elmondta, hogy a vegyész-gyáros többször tett burkolt kijelentéseket, hogy *szombaton este nagy dolgok fognak történni Budapest közelében.*

A főkapitányságra ma délig 260 feljelentés érkezett. A főváros közönsége valóságos feljelentés-özönnel árasztja el a rendőrséget, melyeknek semmiféle alapjuk nincsen. Ma délelőtt a katasztrófa színhelyén a romok alól *Ivancsics János kalauzt huzták ki és így az áldozatok száma huszonkettőre emelkedett.*

Megállapítják a levél írójának kilétét

A katasztrófa színhelyén talált írásból az írásszakértők ma a főkapitányságnak jelentést tettek. Az írás teljesen egyezik *Seipnik Gyula elektrotechnikus írásával, amelyet a rendőrség a kommun után őriz.* Seipnik a kommun után a felvidékre menekült, majd Prágába költözött. A budapesti rendőrség ma átiratban kérte a cseh hatóságokat, hogy *Seipnik Gyula ellen a legszélesebb körű nyomozást indítsák meg.* A biatorbágyi romoknál ma reggel egy csendőrgyorsírási jegyzet talált, azonban eddig még nem tudták tartalmát megfejteni.

A Károlyi-kormány ma reggel a biatorbágyi merénylettel kapcsolatban minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározták, hogy a rendőrségnek minden eszközt megadnak arra nézve, hogy a merénylőket kikutathassák.

A késő délutáni órákban a budapesti főkapitánysághoz Nagykanizsáról *szenzációs telefonbejelentés jött.* A jelentés szerint vasárnap reggel nyolc és kilenc óra között Nagykanizsán egy külvárosi vendéglő előtt egy szürke Fiat-autó Pozsony jelzéssel állott meg. Az autóban négy munkáskülsejű férfi ült és *izgatott hangon magyarul beszélgettek egymás között.* A négy férfi külön szobát kért a vendéglőtől, ahol egy térképet terítették ki és azt sokáig tanulmányozták. Vagy félórai izgatott vitaközlés után kimentek az autóhoz és megkérdezték az uton posztoló rendőrtől, hogy milyen messze van a határ?

Rejtélyes idegenek

A vendéglős egyik cselédleányának vallomása szerint amikor a négy férfi a térkép mellett izgatottan vitaközlött, ő a szomszéd szobában volt és csak egy vékony tapéta-ajtó választotta el a férfiaktól, minden szót tisztán hallott. A beszélgetésükből azt vette ki, hogy az idegenek az Ipolyságon és Budapesten keresztül érkeztek Nagykanizsára és Triesztbe akarnak menni. Különösen a soffőr volt nagyon izgatott és kezében koffert szorongatott. A budapesti főkapitányság azonnal intézkedett, hogy a négy idegennek hollétét kikutassák, azonban kiderült, hogy ezek vasárnap este átlépték a határt és Trieszt felé mentek. Az ismeretlen férfiak ellen ma a rendőrség rádiókörrendelt el.

A biatorbágyi merénylet sebesültjei közül négynek az állapota rendkívül súlyos és az orvosok alig hiszik, hogy ezeket meg lehet menteni az életnek. A sebesültek közül a leg-súlyosabb Clemens Harry londoni kereskedő állapota volt, aki ma, a reggeli órákban kiszabadult.

A késő esti órákban a miniszterelnökség palotájában újabb minisztertanács volt, ahol elha-

elő, majd pedig Zsitvay Tibor igazságügyi miniszter mond gyászbeszédet. Ezután a himnusz következik amelyet az összes dalárdák és a közönség énekel. A himnusz után kezdődik a tulajdonképpeni gyászszertartás, amelyet felekezetenként celebrálnak. A Vérmezőn lefolyó gyászszertartás után a halottakat a farkasréti temetőbe szállítják, ahol a kormány képviselőinek jelenlétében örök nyugalomra helyezik őket.

A kormány a sajtó útján felhívta a főváros lakosságát, hogy *a nemzeti gyász jeléül a temetés napján a házakat fekete zászlókkal lobogózzák fel.*

Ma reggel hét órakor rejtélyes öngyilkosság történt Budapesten a Horthy Miklós-ut 43. szám alatt. *Durlák Nándor* 50 éves gépész reggel elküldte a családját a vásárcsarnokba s ezalatt az idő alatt egy Frommer-pisztollyal föbe lőtte magát. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy *a biatorbágyi vasúti merénylet teljesen megzavarta idegeit és attól retteg, hogy a merényletet munkástársai követték el.* A rendőrség a rejtélyes öngyilkosságban széleskörű nyomozást indított annak megállapítására, hogy a gépész az utóbbi napokban kikkel érintkezett és vajon nem volt-e neki tudomása a merénylet előkészítéséről?

A politikai főcsoport emberei, akik szombat éjjel óta alig pár órással megszakítással állandóan talpon vannak, leirhatatlan nehézségekkel küzdenek: a rendőrségnek ugyanis csak egy olyan adat van a birtokában, amely támpontot szolgáltat s ez a merénylet színhelyén talált levél. Ez az egyetlen nyom, amelyet a tettesek hátrahagytak s a nyomozók csak ezt vehetik figyelembe, hogy a levél betűinek utvesztőjén keresztül megtalálják azt az utat, amely a tetteshez vezet.

A levelet már a legelső írásszakértői vizsgálat során analizálták, megállapították, hogy nőies írásu férfi szándékosan elferdítve kezdi, írta a sorokat. Ugyancsak már az első vizsgálat kiderítette, hogy a levelet magyar ember írta. Ezt abból következtetik, hogy ha idegen anyanyelvű ember ír ilyen levelet magyar nyelven, amelybe igen sok az *é*, akkor egy-két ékezetet rendszerint elvet, vagy más olyan hibát követ el, amelyet az írásszakértők rögtön felfedeznek. A viadukton talált levelet azonban a legprecízebb helyesírással, pontosan felrakott ékezetekkel írták, úgy, hogy kétségtelen, hogy a levél írója magyar volt. Ez is megerősítette azt a feltevést, hogy magyar cinkos is résztvevett a merényletben, ezért kellett a politikai főcsoport bolsevik irattárát átkutatni.

A merénylők autón mentek a viadukthoz

A rendőrség nagy igyekezettel kutat tovább és reméli, hogy munkája eredménnyel fog járni. Természetes, hogy ezzel még nem tekintik elintézettnek a nyomozás irányának megállapítását, mivel ez a nyom még összemolható és éppen ezért a vizsgálat egy percig sem lankad, sőt a detektívek még fokozottabb eréllyel dolgoznak más irányban is.

Igy például valószínű, hogy a merénylőknek autójuk volt, amellyel Bia vagy Torbágy községek mellett állhattak meg valahol egy elhagyatott helyen. Azután elhelyezték a viadukton a pokolgépet és elmenekültek. A merénylet színhelyétől nem nagy távolság a két legközelebbi trianoni határállomásig, Szob 50, Komárom 70 kilométernyire van a viaduktól és így a tettesek könnyen elérhették a határt. Éppen ezért most igyekezik a rendőrség megállapítani, hogy kik hagyták el szombatról vasárnapra virradó éjszaka az országot ezeken a határállomásokon. Ez a munka folyamatban van.

Honnan szerezek autót a merénylők? Ez ugyancsak egy kérdés, amely még tisztázásra vár. Detektívek járják sorra a budapesti garázsokat megtudakolandó: nem rendelt-e valahol ismeretlen férfi gépkocsit erre az éjszakára?

Egy soffőr, egy budapesti garázs alkalmazottja már jelentkezett, aki elmondta, hogy szombaton este egy férfi megszólította, beszélgetésbe elegedett vele és érdeklődött nála, hogyan lehetne hosszabb turára autót szerezni úgy, hogy a soffőr főnökének erről ne legyen tudomása? Az ismeretlen

férfi aziránt érdeklődött, hogy mennyibe kerülne az ut, hogy mennyi idő alatt lehetne eljutni a csehi határig?

A beszélgetés során a soffőr rájött, hogy az ismeretlen ember ugynevezett „fekete fuvarra” akarja őt rábírní, hogy gazdája tudta és engedélye nélkül induljon az éjszakai utra. Ez a soffőr a főkapitányságon egy fényképen felismerni vélte egy olyan embert, akit a rendőrség szintén gyanúsít a merénylettel kapcsolatban.

A merénylet helyén talált levél írójának kilétét akarja elsősorban megtudni a rendőrség s ezzel kapcsolatban foglalkozik azzal a gondolattal is, hogy mit jelent a levél aláírásaként szereplő szó: „A fordító”.

Ez az aláírás is azt bizonyítja, hogy kommunisták követték el a gaztettet, még pedig olyan emberek, akik valamelyik külföldi bolsevik központtal vannak összeköttetésben és annak megbízásából követték el a merényletet.

A kommunisták ugyanis sejtrendszerben szervezkednek s ennek a szisztémának az alaptétele az, hogy a szervezkedésben résztvevők mindig csak egy embert ismernek személyesen, a többit csak név szerint. Azok a nevek pedig, amelyek a sejt-szervezkedésben használnak, természetesen álnevek, változatos, tolvajnyelvszerű nevek, jelzők. Így például, ha a szervezkedés egyik résztvevője polgári foglalkozásában szabó, akkor szakmája körébe vágó szó jelenti az ő nevét. Személyi tulajdonságaik, külsejük alapján is kápiák, vagy veszik fel sejt-nevüket a szervezkedők. Valószínű

tehát, hogy a „fordító” nevet használó ember is ilyen módon jutott ehhez a névhez és ezen a néven ismerik a központban őt a szervezkedés résztvevői. Az illető azért írhatta alá a külvilág számára érthetetlen nevet, mert tudta, hogy társai

ebből egyrészt megfudják, hogy ő követte el a merényletet, másrészt pedig mivel biztosan számíthatott arra, hogy a hátrahagyott levél a sajtó útján közismertté válik, ezzel igazolni is tudta, hogy végrehajtotta a rábizott parancsot.

Szabadióra helyeztek három gyanúsítottat

Mint ismeretes, a MÁV igazgatósága közölte a rendőrséggel, hogy 50.000 pengő jutalmat tűz ki a nyomravezetőknek. A rendőrség nagyon jól tudja, hogy a kommunisták megszeágázó földalatti szervezete terror alatt tarthatja azt, aki esetleg el akarja árulni őket és bosszút áll azon, aki valamilyen adatot kiszolgált. Eppen ezért a rendőrség mindenkit megnyugtató, hogy aki bármilyen felvilágosítást akar adni a rendőrségnek, vagy pedig bármilyen uton-módon is nyomra akarja és tudja vezetni a hatóságokat, annak kivánságára teljesen diszkrétan kezelik a dolgot, a nevét senkivel, a sajtóval sem közlik, s a rendőrség százperentesen, minden rendelkezésére álló eszközzel megvédi a következményekkel szemben.

Megoldják a gyorsírás szövegét

A rendőrség a merénylet helyének közelében elfogott három gyanús embert és a főkapitányságra előállították őket. A rendőrség tisztázta ezek szerepét. Az egyikük véletlenül került oda, a másik névnapját tartotta Torbágy községben és késő éjszaka gyalog indult Torbágyról Budapest felé, míg a harmadik csak feljelentés alapján került gyanúba. Ugyancsak tisztázódott annak a külföldi fiatalembernek szerepe is, akit tegnap délelőtt állítottak elő a főkapitányságra. Erről a fiatalemberről is kiderült, hogy semmiképpen sem hozható a merénylettel összefüggésbe, mire őt is elengedték.

A titokzatos gyorsírás szöveg ügyében is folyik vizsgálat, bár nem lehetetlen, hogy a merénylet helyezették el, hanem véletlenül került éppen valamely vonat ablakából a merénylet színterére közelébe.

A gyorsírás borítékot később újból megvizsgálták és ekkor mégis sikerült annyit megállapítani, hogy kezdetleges és sokszor rosszul alkalmazott gyorsírás jegekből áll. Néhány szót sikerült is kibetűzni, de ezek a betűk egyáltalában nem bizonyítanak amellett, hogy a levélnek valami köze lenne a merényletökhöz.

A romok eltakarításán egész sereg pályamunkás dolgozik, a munka azonban olyan nagyarányú, hogy előreláthatóan még tíz napig tart, amíg ezzel a munkával elkészülnek.

Elfogták az áldozatok fosztogatóját

A csendőrök ma délelőtt egy egyszerű földművesembert szállítottak be a pestvidéki törvényszék fogházába, mert az a gyanú merült fel ellene, hogy a biatorbágyi véres merénylet áldozatainak ruháit és csomagjait fosztogatta. A tettenért ember, Klug József ellen minősített lopás címén indult meg a bűnvádi eljárás s ma délelőtt Felszeghy dr., a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója előzetes letartóztatásba helyezte.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szeptember 13-iki biai vasúti szerencsétlenség alkalmából a budapesti postaigazgatóság közli az érdekeltekkel, hogy a mozgópostakocsiknak semmi bajuk nem történt. Tehát a pénz- és csomagküldemények szeptember 14-én az első postavonattal továbbították.

A nyugati külföldre szóló levélpostai küldeményeket tartalmazó zsákok a vonat podgyáskocsijában voltak elhelyezve. Ezeket a levélzsákokat délután 3 órára sikerült a romok közül kimenteni és a zsákok közül a posta 53 darabot már a 16 óra 30 perckor induló 6-os számú gyorsvonattal továbbított. A többiek a 23 óra 30 perckor induló gyorsvonattal továbbította. Sem a zsákok, sem az azokban elhelyezett levélküldemények közül egyetlen darab sem veszett el. Tehát azoknak rendeltetési helyükre legfeljebb 24 órai késéssel meg kellett érkezniük.

A Rókus-kórházba a merénylet sebesültjei közül összesen tizenkilencet szállítottak be. Ezek közül Chott Endre HEV, segédtsit még vasárnap

meghalt. Chott Endrének öccse két évvel ezelőtt ugyancsak szerencsétlenség következtében lelte halálát: egy veszprémi sportversenyen az indítás-hoz használt mozsárgyú felrobbant és a szíjlengek megölték. Meghalt Clemens Harry londoni mérnök is úgy, hogy a Rókusban ápoltak száma ma reggel tizenhét volt. Ezek közül háromnak állapota annyira javult, hogy elbocsájtották őket a kórházból, az egyik sebesültet pedig, Medveczky Arankát a Verebély-klinikára szállították.

A Rókusban maradt tizenhárom sebesült közül tíznek az állapota olyan, hogy már kihallgathatták őket. A főkapitányságról rendőrtisztek mentek ki a kórházba és ott mind a tíz sebesültet

kihallgatták. Ezek azonban semmi olyant nem tudtak mondani, ami a nyomozás szempontjából fontos volna. Valamennyien csak azt vallották, hogy egyszerre recsegésre, dörrenésre lettek figyelmesek, majd lezuhantak és később a romok közül emelték ki őket.

Három sebesültje van, akiket még nem lehetett kihallgatni. Ezek Ferenczi Lajos MÁV főintéző, szegedi állomásfőnök, Rosenthal Jenő aradmegyei kereskedő és Hartley Lipót hálókocsi kalauz. Ennek a három sebesültnek az állapota még súlyos, azonban a leggondosabb ápolásban részesülnek és remélhető, hogy állapotuk jobbra fordul és akkor őket is kihallgatják.

Iparművészeti tanfolyam

megkezdődött Plata Avram Iancu
21. szám alatt. — Beiratkozni:
Fridmanné-nál lehet.

Ulrich Géza aradi elemistát a rendeletek Nem írhatták be az aradi katholikus gimnáziumba, mert a rendelet tilja a német nevű tanulók felvételét — Az állami iskolákban nem volt hely

A szülők a temesvári felügyelőséghez fordulnak orvoslásért

A jelenlegi iskolarendszer, a lehetetlen iskolai törvények minden évben szaporítják azoknak a számát, akik a tanügy frontján esnek el. Talán furcsa és különös játéka a sorsnak, hogy az áldozatok között éppúgy akadnak olyanok, akiknek tragédiája azért következik be, mert nem akartak tanulni, nem tudták elérni a szükséges elégséges osztályzatot, mint ahogy nagyon sokat épp azért sujt az iskolai rendszer, mert tanulni akarnak, mert folytatni akarják tanulmányaikat.

Az utóbbiak sorába tartozik Ulrich Géza, ismert aradi festőművész kislfia is. A nyáron végezte a negyedik elemi, alig tizenegy éves. Gyermekek, könyvekkel és füzetekkel a hónap alatt, mint a többiek, fogalma sincs, mert nem is lehet, nemzetiségi kérdéstről, amelybe most pedig mégis beleütközött. Ennek története pedig a következő:

Ulrich Géza festőművész, miután ugyancsak Géza nevű kislfia elvégezte a negyedik elemi, be akarta iratni gyermekét a Moise Nicoara gimnáziumba, nyilván azzal a szándékkal, hogy a gyermek, aki csak törve beszél a román nyelvet, megtanulja az állam nyelvét. A kis Ulrich Géza le is tette a felvételi vizsgát és osztályzatul elégségest kapott. Amikor aztán annak megállapítására került a sor, hogy tulajdonképpen kiket is vettek fel az első osztályba, kiderült, hogy a festőművész gyermeke nem került azok közé, akik a Moise Nicoara-ban tanulhatják az első gimnázium anyagát. Betelt a létszám, mielőtt sor került volna a kis Ulrich fiúra, a festőművész tehát a Iosif Vulcan iskolában próbálta meg elhelyezni gyermekét. Azonban itt is ugyanazt a választ nyerte: a létszám betelt, ezen felül pedig az igazgatóság nem vehet fel tanítványokat.

A kis Ulrich Gézát tehát elvitték a katolikus gimnáziumba, ahol kijelentették, hogy még van hely, a gyermeket be lehet iratni. A festőművész átadta gyermeke iratait, születési bizonyítványát, iskolai igazolványát és ekkor kiderült hogy Ulrich Gézát mégsem vehetik fel a katolikus gimnáziumba, mert — nem magyar. A gyermek iskolai bizonyítványába ugyanis, abba a rubrikába, ahol a nemzetiséget kell feltüntetni, a tanító ur azt írta be, hogy: „german.” Ami magyarul annyit jelent, hogy a kis Ulrich Géza, akinek édesapja és édesanyja is magyar, aki a magyar nyelven kívül más nyelven nem beszél, aki németül nem tud egy szót sem — német. Más nemzetiségű gyermeket pedig, mint magyart, a katolikus gimnáziumba a törvény értelmében felvenni nem lehet. Pedig az első elemi osztály bizonyít-

ványban Ulrich Géza még mint magyar szerepel.

Ulrich Géza, a tizenegy éves gyermek, akinek más vetke nem volt, minthogy a gimnáziumba be akart iratkozni, most itt áll négy elemivel a háta mögött, anélkül, hogy tanulmányait folytatni tudná. A két román iskolába nem vették fel, mert a létszám betelt, a katolikus gimnáziumba pedig nem iratkozhatott be, mert megállapították róla, hogy — német.

Az eset pedig azért figyelemre méltó, mert nem egyedülálló. Itt Aradon is számosan vannak az Ulrich gézák, tizenegy éves gyermekek, könyvekkel és füzetekkel a hónap alatt, olyan könyvekkel és füzetekkel, amelyekből nem tanulhatnak és amelyekbe nem írhatnak, Gyermekek, akik kiszorultak az iskolákból, akiknek multja négy elemi és akiknek a gimnázium elérhetetlen remény. Akiknek szülei értelmetlenül teszik fel maguknak a kérdést, hogy a huszadik században miképpen történhetik meg az, hogy valakinek négy elemis „végzettséggel” kelljen a ma annyi mindent megkövetelő életbe indulnia, hogy valaki ne tanulhassa meg az egyszerű hármass szabályt és ne kapja meg az általános műveltség alapjait, mert betelt a létszám, vagy mert a bizonyítványnak abba a rovatába, amelybe, a nemzetiséget írják, az került be, hogy: „german“?

A kisgyermek szülei egyébként a temesvári inspektorátushoz fordulnak, amelytől kérni fogják annak megállapítását, hogy a gyermek magyar nemzetiségű, vagy pedig azt, hogy adjanak rá módot, hogy a kislfiu folytathassa gimnáziumi tanulmányait.

Halálos autószerencsétlenség Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Halálos végű autómobilszerencsétlenség történt ma délelőtt a fővárosban. A reggeli órákban egy zöldszínű magánautó száguldott végig a Calea Grivitei, örült iramban, amikor a Sf. Vineri temető előtt elütötte Victoria Ruzetu munkásszszonyt, aki éppen át akart az uttesten menni. A szerencsétlenül járt asszony még mielőtt orvososi segélyben részesíthették volna, kiszervevették. Az autó a szerencsétlenség után nyomtalanul eltűnt. A rendőrség a halálos végű autógázolás ügyében érvelés nyomozást vezetett be.

Messze-messze Csikorszáig kincseit mutatja be Megnyílt a székely népművészeti kiállítás a Kulturpalotában — A „titkos korszó” titka — Kristó János domborművei, Vass Aron állatszobrai, Agoston István márványművei, melyek már világhírűek — Bethlen Mária vezetésével, aradi hölgyek művészi izlése rendezte a székelység kincses kiállítását

Lázás munka-tempó, sürgés-forgás, kalapácsütések zaja verte fel ma már a kora reggeli órákban az aradi Kulturpalota környékét. Teherautókon gördült a Kulturpalota kiállítási termének virágos lépcsőfeljárója elé az a sok kisebb-nagyobb láda, göngyöleg, csomag, mely a szerdán megnyíló székely népi kiállítás anyagát tartalmazta.

Bethlen Mária grófnő, aki tegnap érkezett Aradra a népi kiállítás megnyitására, már kora reggeltől talpon van és a kiállítási terem visszhangzik energikus vezényszavaitól:

— Azt a kalotaszegi butort oda tesszük a fehér kalotaszegi munkákkal beborított fal elé, mert ott kitűnően érvényesül! — mondja — és már meg is fogja a nehéz, sötét, fényeszdre festett, szinpompás mintákkal tarkított gyönyörű fapadot és ügyesen elhelyezi a ragyogóan fehér kézmunkák előtt.

A ládából mintegy varázsütésre előkerülnek a pompásabb dolgok: csodálatos szövésű, erősszálu szőnyegek, takarók függenek csakhamar a falak mentén, a színösszeállítás, a minták annyira izlések, hogy jólesően pihen a szem rajtuk. A teremnek a bejárattal szemközi fala előtt, emelvényen van elhelyezve az árapataki népművészet. A két színes, erős fából ácsolt, gondos kézzel faragott ágy, duzzadó párnák egész serege alatt roskadozik. A falon pirosuló színekben pompáznak az árapataki varrottások. Bethlen Mária grófnő kedvesen hívja fel a figyelmét az „oroszlánkormányos Báthory-cimerre.” Mutogat, magyaráz, mesél, miközben segítőtársa, egy csinos fiatal leányka: Kovrik Emmi, aki az erdélyi „vándor-kiállítást” mindenhová követi, gyakorlott kézzel rendezgeti a párnákat, szőteseket.

A terem minden sarkában folyik a kicsomagolás, rendezgetés munkája. Lázás pir ég az arcokon; ott találjuk buzgó munka közben: özv. Wittauschek Lajosnét, Bogdán Virginnét, Alexinét, Tereanu Ancit, Hendrey Ilonkát, Nachnébel Máriát, akikben elsőrangú segítséget nyert aradi kiállításához a grófnő.

— Segíthetne nekem egy kicsit! — mondja közvetlenül Bethlen Mária — és kezembe ad egy három füllű korszót, melynek sötét alaptónusa azonnal megkapó. És csodálkozva hallom hogy a korszó ára csak negyven lej.

— Ez itt a „titkos korszó” — mutat egy másikat és szeretettel nézi a különös alakú korszót. Olyan a füle, mintha apró csengők lógnának rajta. A grófnő meg is magyarázza, hogy miért nevezik így:

— Amint látja, a nyaka „áttört”. Hogy hogyan lehet belőle inni, az a titka!

Egy különös formájú, törpe lábú szék ragadja meg érdeklődésemet. A grófnő elmondja, hogy ezt valahol lent, Csikmegyében a „szoptató-szék”-nek hívják, azért ül olyan alacsonyan benne az ember.

— De vannak ám itt rendkívül munkás, művészi faragású székek. Ezeket Kristó János csikmegyei ember készíti. Ennek az embernek nem csak domborművi faragványai, de a lelke is csupa költészet. Mindig versben írja a leveleit nekem s ha egyik sorban félbeszakít egy szót, nagybetűvel folytatja — a grófnő jóízűen nevet Kristó János uramon, majd tovább kalauzol.

Van itt annyi minden, annyi szép holmi, erős, tartós, csupa hasznos anyag, hogy belefárad, szinte csak a nézésükbe is, az ember. Aztán divatos női ridikülök egész guláját veszem észre az egyik állványon. Hát ez hogy kerül ide? Közelebről megnézem és látom, hogy a toroczkói ingek mintái díszítik izléses elhelyezéssel a táskák lapjait.

Itt vannak még a fakanalok. Mennyi munka mennyi fáradság egy fakanalért. De nem is olyan közönséges fakanal ez, faragott vagy

festett nyele gondos, szeretetteljes munka eredménye. Bizonyosan az „Édes” főztjének izit érezte a szájában az, aki ilyen gyönyörűen kifaragta. A festett kanál pompás színei pedig arról nevezetesek, hogy még az ecetet is állják. Nem kopik le, nem fakul meg ez a fakanalnál soha.

De a kiállítás legfőbb érdekessége Vass Aron uram művészete. Ki nem ismeri azokat a fényes, fekete, okoszemű bivalyokat, medvéket, rókákat, teheneket és sokféle más jámbor és kevésbé jámbor állatot, melyekkel Vass Aron, a híres agyagöntő-nemzedék leszármazottja elárasztotta a világot? Bethlen grófnő boldogan magyarázza el, hogyan készülnek ezek a szobrocskák:

Két aradi sertéskereskedő bonyodalmas pereskedése az aradi törvényszék előtt

Baj keletkezett a ketté osztott adósságok körül — Bünvádi feljelentés hamis tanúzásra való rábírás miatt

Grosan János és Sferdian György négy évvel ezelőtt közösen bonyolítottak le sertésüzleteket. Midőn a közös üzleti tevékenységüket beszüntették, megállapítást nyert, hogy vevőiktől száznegyvenezer lej követelésük van. Abban állapodtak tehát meg, hogy mindketten 70—70 lejes váltót kapnak végső elszámolás fejében adósaiktól s ezzel az aktussal likvidálják is a sertés-üzletet.

A váltót azonban csak Sferdian György tudta leszámoltatni, míg Grosan János adóssai közben inzolvensek lettek. Grosan ekkor pert indított volt társa ellen s arra kérte a bíróságot, kötelezze Sferdiánt, hogy az általa leszámolt váltó összegéből 35 ezer lejt fizessen ki neki.

A bíróság a keresetnek nem adott helyet és Grosan Jánost követelésével elutasította. A pereszes fél azonban ezzel az ügyet nem tekintette lezártnak, hanem újabb keresetet adott be amelyben négy tanu nevezett meg, akikkel igazolni kívánta, hogy Sferdian még a per folyamán megjelent nála és egyezkedni próbált vele, azonban egyezés nem jött létre közöttük, mivel Sferdian nem akart kamatokat is fizetni. Azzal a ténnyel pedig, hogy Sferdian egyezkedni próbált, elismerte Grosan követelésének jogosságát. A bíróság elrendelte a tanuk kihallgatását, akik közül Mercea Todor azt vallotta, hogy négyen voltak jelen, amidőn Sierdian felajánlotta 35 ezer lejt. A másik tanu, Secul Mitru azt vallotta, hogy Sierdian az egész 70 ezer lejt felajánlotta, sőt hajlandónak mutatkozott, hogy 60 ezer lej kamatot is fizessen. A másik két bejelentett tanu, Bacu Tamás és Redes Péter egybehangzóan azt vallotta, hogy semmiféle megegyezésről nem tudnak és semmiféle tárgyalásnál jelen nem voltak.

Mivel a bíróság az előző két tanu vallomását is eltérőnek találta, szembesítette azokat, azonban mindegyik megmaradt eredeti vallomása mellett.

Elarusító-segédet keres

M. NEUMANN cég, Bucuresti,
Calea Victoriei No. 26.

Perfect legyen a konfekció bransban és a kirakatrendezésben. — Ajánlatokat a fenti címre kérünk. 198

Autójárat Arad és Nagyvárad között.

Az Orient-Express luxus autótaxi, amely eddig reggel 6 órakor Aradról indult Nagyváradra, f. hó 16-tól kezdve délután 4 órakor indul a Fehérkereszt és Feketebáránytól Nagyváradra, onnan pedig mindennap reggel 6 órakor a Palace-szállótól Aradra. 3107

— Minden egyes darabot sajátkezüleg, külön-külön kifarag, azután égeti ki, majd füstre teszi. Lám, ezt senki sem tudja, hogy mitől lesz fekete az Áron mester bikája? A fényeséget szalonnával való bedörzsöléstől nyeri. Utána újból kiégeti és akkor aztán kész.

— Mesélhetnék még Agoston István alabástrom remekeiről, márvány bakasztalairól, melyeket az előteremben állítottunk fel, virágállványairól, íróasztal-garnitúrájáról, puderes dobozairól és sok más egyébéről, de hát jöjjenek és nézzék meg és vegyék tudomásul, hogy a falu igen is dolgozik, segíteni akar magán a mai rendkívül nehéz körülmények között is. (—vi.)

Bacu Tamás azt vallotta újabb kihallgatása alkalmával, hogy Grosan megjelené nála és ötezer lejt ígért neki, ha kihallgatása alkalmával javára fog vallani.

Mivel erre vonatkozólag közjegyzőleg hitelesített jegyzőkönyvet is bemutatott Sferdian ügyvédje, amelyet Bacu vallomásáról vettek fel, Sferdian bünvádi feljelentést adott ma be Grosan János ellen, hamis tanúzásra való rábírás miatt.

Az aradi ügyészség az ügyben elrendelte a vizsgálat bevezetését. irá

Színház — Irodalom — Művészet

Az aradi színház szerződése az interimár bizottság előtt

Az aradi magyar színház ügyében Popa Constantin városi kultúr tanácsos és Jegessy Károly dr. városi főügyész ma tettek hivatalosan jelentést az interimár-bizottság számára a Janovics Jenő dr. az új színházigazgatóval lefolytatott megállapodásokról. Popa tanácsos, szakreferens beszámolójában elmondotta, hogy Janovics dr. a város által megfogalmazott szerződés-tervezet minden egyes pontját elvben elfogadta és így nincs semmi akadály a szerződés aláírásának és kölesznös felterjesztésének a kultuszminisztériumba.

Az interimár-bizottság minden további vita nélkül elfogadta a megbízott szakelőadó jelentését és úgy a kultúr tanácsos számára, mint Jegessy Károly dr. városi főügyész számára megadta a felhatalmazását a szerződésnek általuk a város nevében eszközöndő aláírására. Értesüléstünk szerint Janovics Jenő dr. színházigazgató folyó hó 22-én érkezik Aradra, hogy a szerződést aláírja.

* Az Új Idők e heti számát sok idősebb kép, szépirodalmi rész, Keresztrefúvny. A szerkesztő üzenetei, Gasztronómia, Szépségápolás, Kertészet gazdagítják. Díjtalan mutatványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrásy-ut 16. Előfizetési díj negyedévre 260 lej.

* Hogyan lesz a bárónőből görli. A Színházi Élet új számában érdekes interjúban mondja el báró Metzger Fini, az oxford-görliök egyik tagja, pályafutását, Kotta, kézmunkauság és 32 oldalas gyermekuság egészíti ki a Színházi Élet új számát, amelynek ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-uca 8. sz.

MEGNYILT

a Fehér Kereszt épületben, Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-utca)

a WEISZ si COMP. temesvári r.-t. aradi kézimunka-áruháza.

Tekintse meg kirakatainkat és árainkat !!

A Temesvár—bánsági borzalmas vihar pusztításainak újabb részletei

Akit csak a véletlen szerencse

mentett meg a haláltól — Egy földművest felkapott a vihar és ötszáz méterre röpítette — Nagy pusztítások Buziás-fürdön

Temesvár és a Bánság még most is a borzalmas erejű vihar hatása alatt áll. Temesvár olyan külső képet mutat, mintha egy középkori vandál had dulta volna fel. Alig van ház, mely megmenekült volna az iszonyú vihar pusztításától, melyre az öregek mondása szerint emberemlékezet óta nem volt példa.

A borzalmas tornádó áldozatait az egész város mélyszéges részvéte mellett temették el. A temetésen mindenütt nagy néptömeg jelent meg.

A szombati viharral kapcsolatban a Gyár városban szerencsés menekülésekről beszélnek. Rech János, Rech Géza gyárvárosi római katolikus plébános édesapja szombaton délután Knezevics István munkással együtt tartózkodott a parkban. Amikor a vihar elkezdődött, mind a ketten a pavillon felé tartottak, de közben Rech Jánosnak eszébe jutott, hogy egy multkori vihar alkalmával nyitva hagyta lakásának ablakait, melyen keresztül a bezuhogott eső teljesen tönkretette a szoba berendezését. Rech János most is abban a hiszemben volt, hogy szobájának ablaka nyitva van: elköszönt Knezevics Istvántól és futólépésben a Coronini-téri lakása felé sietett.

Amikor a lakása elé ért, látta, hogy az ablakok csukva vannak. Rech János később értesült, hogy Knezevics István, akivel együtt akart a zenepavillonban menedéket keresni, a vihar áldozata lett.

A temesmegyei prefektúra még a mai napon sem tudott telefonon érintkezésbe lépni a vihar által végigpusztított járáások vezetőivel, mert a telefonösszeköttetést Temesvár és a vidék között még mindig nem állították helyre. Így csak egyes szemtanúk elbeszélése alapján tudunk még tiszta képet alkotni a borzalmas vihar pusztításáról.

Ujmosnica község határában a szélvész felkapta a hazafelé igyekvő Oláh András föld-

Dr. Radu Cornel

a munkanélküliekért

Folyik a munkanélküliek összeírása

Az aradi munkanélküliség leküzdésére megindított nagyszabású akció, amely az aradi jótékony négyesületek aktív bevonása mellett, dr. Radu Cornel interimbizottsági elnök irányítása alatt, teljes lendülettel folyik, máris szép eredményeket produkált, ugye kölcsönökben, mint anyagiakban. Az akció jelenlegi stádiumáról alkalmunk volt beszélgetést folytatni dr. Radu Cornel elnökkel, aki a következő érdekes kijelentéseket tette az Aradi Közlöny munkatársának:

— A munkanélküliek összeírása szépen halad előre. Meglepett, hogy mennyi munkanélküli van Aradon. Kezdetben alig számítottunk ezer munkanélkülire, de he kell látunk, hogy ennek a számnak a kétszeresére is joggal számíthatunk, mire az összeírást befejezzük. A közeljövőben az aradi nagyvállalatok képviselőit hívom meg a városi házra, egy közös értekezletre, hogy ismertetsem meg, mire számíthatok a nagyvállalatok támogatását illetően a munkanélküliek érdekében. Ki kell jelentenem, hogy nincsenek vérmes, vagy túlfokozott reményeim: de a szempontom ma is változatlanul az, ami volt az akció kezdetén: minden kicsi fillérre szükségünk van, hogy megbirkózzunk a szigorúak ígérkező tél sanyarúságaival. Ezért bármely mértékben is nyerhetem meg az aradi nagyipari üzemek vezetőségeinek támogatását, az is pozitív eredménnyé és a munkanélküliek hasznára lesz.

művest, ötszáz méternyire vitte a levegőben, majd odacsapta Dobai Imre tanyájának falához. Oláh András csaknem három órán keresztül feküdt súlyos sérülésekkel eszméletlen állapotban, míg észrevették és beszállították a kórházba. Életbenmaradásához nagyon kevés remény van.

Buziás-fürdön is nagy pusztítást végzett a vihar a fürdő híres szép parkjában. Az évszázados fákat gyökerestől kitépte és a fürdőépületeket megrongálta. Az orkán a tűzoltó-torony bádorgatását leszakította és a parkba sodorta. Kaped községben a templom-tornya nagy robajjal ledőlt és a templom menyezetét beszakította. Szerencsére sem a templomban, sem pedig a toronyban nem tartózkodott senki sem s így emberáldozat nem volt.

A „Kötőjel” katasztrófájának megrázó részletei

Hogyan menekült meg a mechanikus? — Az egyik pilóta aludt a katasztrófa pillanatában — Küzdelem az életért a levegőben

Moszkvából jelentik: A „Kötőjel” repülőgép katasztrófájáról, melyről az Aradi Közlöny már beszámolt, ma újabb részleteket közölnek. Mint ismretetes, a Kötőjel repülőgép, melyet a két világhírű francia pilóta, Le Brix és Doret vezetett. Oroszországban az Ufa kormányzó-ságban lezuhant és a két bátor pilóta szörnyethalt, míg Mesmil mechanikus, aki szintén a gépben ült, ejtőernyő segítségével megmenekült.

A Kötőjel szeptember 11-én reggel hat órakor indult el a bourgeti repülőtérrel, hogy egyfolytában tegye meg a Páris—Tokio-utat. A hatalmas repülőgépen mintegy nyolc tonna benzín és egyéb üzemanyag volt felhalmozva. A gép az ut első részét minden baj nélkül tette meg, azonban, mikor Nijni-Novgorod déli része felé érkezett, hatalmas viharzónába került és a pilóták ekkor megrettek minden óvintézkedést, azonban ennek dacára a motorok teljesítőképessége egyre alábbhagyott. Több órán keresztül repültek ebben a viharzónában a Volga fölött Kazán irányába. A gép azonban ugyilátszik nem bírta megküzdeni a viharral és az Ural déli részén, közvetlenül a Tanvt-folyó partján lezuhant.

Amikor Mesmil mechanikus észrevette, hogy a gép zuhanni kezd, hirtelen kiugrott és ejtőernyője segítségével szerencsésen földet ért. A repülőgép kormányánál ülő Doret szintén ki akart ugrani, azonban ejtőernyője megakadt a gép vázában és így a repülőgéppel együtt lezuhant. Le Brix a szerencsétlenség pillanatában aludt és így ő is a gép roncsai között lelte halálát. A repülőgép miután lezuhant, felrobbant és a pozdorjává zuzódott Kötőjel teljesen elégett, úgy hogy csak tisztán a vasváza maradt meg. A szerencsétlenség színelhlyére azonnal kimentek az ufai és a szamarai hatóságok, akik a katasztrófa ügyében lefolytatták a vizsgálatot.

Ezzel a szomorú esettel kapcsolatban érdekes megállapítani, hogy Le Brix és Doret előtt már 1924-ben Pelletier d'Isy főhadnagy megkísérelte a „Jacqueline” repülőgépen megtenni a Páris—Tokio-utat, azonban a gép ekkor lezuhant és egy csodás véletlen folytán a pilóta főhadnagy kisebb sérülésekkel élve szabadult ki a katasztrófiából. Ezután egy másik gépen három hónappal később mégis sikerült ezt a hosszú utat sikeresen megtennie.

Le Brix és Doret ezt az utat most lényegesen rövidebb idő alatt, leszállás nélkül akar-

A vihar pusztításairól egymásután érkeznek jelentések Jugoszláviából, ahol a Dunabánságban óriási károkat, sőt emberáldozatot is követelt több helyen. Irig községben 22 sebesülés történt. A sebesültek közül többnek az állapota életveszélyes. Káty községben a villámok több házat felgyújtottak. Különös szerencsétlenség áldozata lett, Kamenicán egy ottant földműves, Remenkovic Szima. A vihar kitérésekor zsebkésével díót tisztított az udvaron, amikor egészen váratlanul a közelében villám csapott le. A gazda ekkor ijedtében megrántotta a kezében levő zsebkését, mely elmeteszette ütőerét. Néhány óra múlva, amikor rátaláltak, már elvérzett és a kórházba szállítása közben meghalt.

Belgrád felé a telefonösszeköttetés teljesen megszakadt a vihar következtében. Ujhecsén a vihar ledöntötte a templom tornyát, mely teljesen beszakította a kupolát és a bent tartózkodó templomszolga csak a csodával határos módon menekült meg. Beckserekről Klarija felé haladó keskenyvágányú személyvonatot az utban kapta a vihar, mely a harmadik kocsiól kezdve a vonat összes vagonjait lesodorta a töltésről. A vonatban szerencsére nagyon kevés utas volt, akik kisebb sérülések árán megmenekültek. Haláleset nem történt.

ták megtenni, megdöntve ezáltal a mostani 8500 kilométeres világrekordot, melyet az amerikai Boardman és Rolando aviatikusok állítottak fel, akik Newyorkból egyfolytában Stambulba repültek. Le Brix volt az, aki Costes pilótával együtt leszállás nélkül először repülte át az Atlanti-Oceán déli részét.

Kétórás sztrájk volt a budapesti Hungária-nyomdában

Beszüntették a munkát a szedők a papirkorlátozó rendelet miatt — Veszélyeztetve volt több budapesti napilap megjelenése

Budapestről jelentik: Ma délelőtt tíz órakor a Hungária nyomdával munkásai megjelentek a nyomda igazgatósága előtt és bejelentették, hogy sztrájkba lépnek. A munkások a sztrájk okát azzal indokolják, hogy a kormány újságtérjedelem és papirkorlátozó intézkedéseivel kapcsolatban a nyomda igazgatósága nagy munkarendváltoztatást akar életbeléptetni, ami a nyomdászokra nézve nagyon sérelmes. A nyomda igazgatósága azonnal megkezdte a tárgyalásokat a munkásokkal, mert ebben a nyomdában állítják elő az Esti Kurirt, a Mai Napot és az Újságot és félő volt, hogy sztrájk esetén az újságok nem tudnak megjelenni. A szakszervezet vezetői memorandumot vittek fel a miniszterelnökhöz, melyben kérik, hogy papirkorlátozó rendeleteit azonnali hatállyal vonja vissza. Gróf Károlyi Gyula miniszterelnök a szakszervezet memorandumát átvette, de semmi konkrét választ nem adott. A sztrájk mindössze két órán keresztül tartott.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: A SZŐKE CSALOGÁNY Operett-vígjáték. Zenéjét szerezte Willy Kollo, A főszerepekben: Else Elster és Harry Halm.

5, negyed 8 és fél 10 órakor.

SELECT MOZGÓ. Premier. KERINGÓ A HÁLÓKOCIBAN. Filmoperett. Főszereplői: Fritz Schulz, Lucie English, Trude Berliner.

ELIT MOZGÓ: HÖLGYVÁLASZ. Erkölcset-dráma. Főszereplők: Suzy Vernon, Willy Fritsch.

7 és 9 órakor.

GRADISTE MOZGÓ: ASPHALT. Erkölcset-dráma. Főszereplők: Gustav Frölich, Betty Amann és Albert Steinrück.

H I R E K

Szeptember 13.

A szombat-vasárnapra virradó éjszaka szaguldott el Temesmegye felett az a borzalmas orkán, amelyet gyengébb kiadásban Aradon is éreztünk. Házakat rombolt össze, fákat tépett ki fövestől és huszonöt emberi életet oltott ki néhány óra alatt. Igazi istenítélet-idő volt, mint ahogy a romegő, rémült tekintetű parasztlak sutogták, mialatt szorgalmasan vetették magukra a keresztet, a fecsegő-roppogó, borzalmas hangokkal teli éjszaka sötétjében. És ugyanaz az éjszaka szaladt egyforma zakatolással a bécsi gyorsvonalat végző fele... Egy fülsiketítő detonáció — huszonkét halottat ástak ki másnap a romok alól. És felvirradt szeptember 13-ikának hajnala. Rettenő pusztítás képe terült el a Bánságban és az emberi eltévelyedés iszonyu romhalmaza jegyezte fel a biatorbágyi merénylet színhelyét a krónika számára.

Önkéntelenül is felmerül a babonás gondolat: szeptember 13-ára virradó éjjel történt ez a két katasztrófa: az egyiket a természet keze rázta ki szeszélyes ruhájából és dobta a Bánság fölé, a másikat emberi mivoltokról teljesen megfeledkezett egyének robbantották bele a 13-ára virradó éjszakába... Önkéntelenül is megragadja az ember lelkét az évszázadok óta köztudatba rögződött babona: a 13-as szám baljóslatu kabalája. Pedig semmi köze sincs ahhoz a biatorbágyi katasztrófának, sem a temesmegyei borzalmas tornádónak, hogy a naptár 13-ikát mutatott a sokáig felejtethetlenné vált vasárnapon... Nem azért történtek ezek a jövátelhetetlen események, mert véletlenül éppen 13-ika volt... Talán inkább azért mutatott a naptár 13-ikát, mert szimbolizálni akarta a Végzet kiszámíthatatlanságát...

— **IDŐPROGNÓZIS.** Borult, esős idő várható, erős éjleli lehüléssel.

— **Udvari vadászat Szászrégen mellett.** Bucarestből jelentik: Vasárnap Szászrégen környékén udvari vadászat lesz, amelyen részt vesz Károly király, az udvar és több diplomata is.

— **Az aradmegyei prefektúrán befejeződtek a jegyzői tanfolyam felvételi vizsgái.** Százötvenhat jelölt közül a feltételeknek 79-en feleltek meg, akiket Aradon tanfolyamra bocsátanak. A tanfolyam október hó elsején kezdődik meg a Moise Nicoara-filiceumban. Lázár Ágoston dr. megyei közigazgatási igazgató kijelentése szerint a jegyzőiskola Aradon marad továbbra is és remény van rá, hogy a megye és a város támogatásban is fogják részesíteni.

Őszi női kabát újdonságok

I. SCHUTZ-nál.

— **Pacha Ágoston püspöki bérmakörútja.** Pacha Ágoston dr. római katolikus püspök őszi bérmálási körútját végzi, melyen a hívek őszinte lelkesedése kíséri mindenütt. A temesmegyei falvak lakossága ünnepélyes fogadtatásban részesítette. A püspök titkárja kíséretében utazott Románboksán községbe, ahol beszentelte az újonnan átépített régi római katolikus templomot, majd ünnepélyes főpásztori mise keretében több száz bérmálást vett fel tőle a bérmálás szentségét. Pacha püspök másnap tovább utazott. Meglátogatta Királykegye és Boksánbánya községeket, ahol zászlókkal fogadta a hívők serege Pacha Ágostont és kíséretét. A héten Dognácska, Batnik, Krassova, Klokoties és Lupák községeket keresi fel bérmaltja alkalmával Pacha püspök, majd vasárnap a száz éves resicai templomban celebrál ünnepi misét Pacha Ágoston dr., majd este részt vesz az Oltenia-szállóban rendezendő banketten.

— **Dr. Lázár Ágoston kinevezése.** Dr. Lázár Ágostont, Aradmegye közigazgatási igazgatóját, a belügyminiszter a megye kinevezést és véleményező bizottságának elnökévé nevezte ki. Ezentúl tehát dr. Lázár véleményezése alapján fogják eszaki közölni Aradmegye területén a közigazgatási tisztviselők új kinevezéseit, amelyeket a prefektus véleményez.

A dunai hajó kabinjában öngyilkosságot követett el egy budapesti medikus és egy bölcsész

A hajóskapitány fedozte fel az öngyilkosságot — Egy semmi jót sem jelentett számukra — Az öngyilkosok bucsulevele

Mohácsról jelentik: Megrendítő és minden részletében páratlan öngyilkosság tartja izgalomban a kis város lakosságát. Ma délelőtt tíz órakor Budapest felől Mohácsra érkezett a Szent Gellert nevű személynyszállító hajó, melynek egy öreg tisztviselőn kívül még két utasa volt. **Guttenstein** Oltó 22 éves orvostanhallgató és **Brodszky** Mária 19 éves bölcsész. A fiatalok egy kabinban utaztak Budapesttől és a fedélzeten, dacára a szép időnek, egész uton nem mutatkoztak. Amikor a hajó megérkezett Mohácsra a kapitánynak feltűnt, hogy az egyetemi hallgatók nem szállnak ki, holott jegyüket csak Mohácsig váltották meg.

— **Seidner Dezső holtteste Aradra érkezett.** A Budapesten elhunyt Seidner Dezső fakereskedő holtteste ma délután négy órakor érkezett meg Aradra. A holttestet autón hozták Budapestről, mely reggel hat órakor indult el a Liget-szanasatóriumból. A tragikusan elhunyt fakereskedő temetése holnap délelőtt tizenegy órakor megy végbe a zsidótemető halottasházából.

— **Megcáolt interjú — megcáolt nyilatkozat.** Bucarestből jelentik: Az Universul mai számában egy interjú jelent meg Munteanu Ramnic alminiszterrel. Az alminiszter ma nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy ő senkinek sem adott semmiféle intervjút s így az Universulban közölt cikk apokrif. — A miniszterelnökség sajtóosztálya közli: A focsanii ünnepségek alkalmával a miniszterelnök egyáltalában nem érintett politikai kérdéseket. Szó sem esett politikáról. Minden olyan beállítás, amely ezzel a ténnyel ellenkezik, koholmány.

Az elegáns világba

Gladys a legjobb márka

Ha Gladys cipőkrémet használja

Cipője a kritikát kiállja.

— **A maturandusok számára nyíltak márten jelöltek ki az érettségi bizottságokat.** Bucarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium utasította a tankerületi főigazgatóságokat, hogy sürgősen közöljék, hány jelölt jelentkezett az őszi baccalaureatusi vizsgálatokra. A számadatok alapján fogja azután a minisztérium kijelölni az érettségi bizottságokat.

— **A moldoval mezőgazdák kívánságai.** Bucarestből jelentik: Jassiban tegnap kongresszust tartott a moldovai mezőgazdák szindikátusa. Grosu delegátus jelentést tett a kongresszusnak a mezőgazdasági szindikátusok bucarestii üléséről s bejelentette, hogy a kormány közlése szerint rövidesen bevezetik belföldi viszonylatban a minimális gabonaárakat. A kongresszus határozati javaslatot fogadott el, amelyben a következőket kívánja: Hat havi moratóriumot, az adósságok végleges rendezését, a szállítási tarifa és a petróleumárak leszállítását, az agrártörvények módosítását és a gabonaárak minimalizálását.

— **A városi tisztviselők kedvezményes körházi kezelése.** Aradváros interimár-bizottsága dr. Cucu Vasile városi főorvos előterjesztésére ma foglalkozott a köztisztviselők egészségügyi kezelésének kedvezményes kérdésével. Mint ismeretes, a köztisztviselők szolgálati szabályzata az egészségügyi törvény megfelelő rendelkezéseivel harmónikusan, a városi kórházakban és egészségügyi intézményekben a köztisztviselők számára 50 százalékos, családtagjaik számára pedig 25 százalékos kezelési kedvezményt biztosít. Aradváros vezetősége részéről az a gondolat merült fel, hogy a kedvezményeket kiterjesszék a városi tudósnapfórumra is, ahol a köztisztviselő betegek a fenti kedvezményeken kívül naponként 10 lei orvosi honoráriumot fizet az első vagy a második osztályon. A város vezetősége határozatilag kimondotta, hogy javaslatát jóváhagyás végett az 1932. évi költségvetési tervvel együtt terjesszi fel a fel-

Azt hitte, hogy a fiatalok elaludtak, lement a kabinhoz és zörgetni kezdett az ajtón. Többszöri zörgetésre sem kapott választ, mire betörte az ajtót és a sötét kabinban világot gyújtott. A lámpa fénye mellett elszörnyedve látta, hogy a két fiatal teremtés egymást átkarolva, véresen fekszik a szoba közepén s mind-egyiknek kezében egy revolver volt. A kapitány azonnal lezárta a kabin ajtaját és értesítette a mohácsi rendőrséget, mely nyomban kiállt és megejtette a vizsgálatot. Az öngyilkosok zsebében bucsulevelet találtak, melyben bejelentik, hogy közös akarattal válnak meg az élettől amely még eddig semmi jót nem hozott számukra.

ÜNNEPÉLYESEN FELAVATTÁK

az új silindiai református templomot

Lélekemelő, szép ünnepe volt vasárnap Silindia község református társadalmának, melynek keretében felavatták az új silindiai református templomot és kimondották az önálló silindiai egyházközség megalakulását. Az ünnepély reggel istentisztelettel kezdődött, mely után **Liszka Kálmán** borosjenői református lelkész a templom építésének történetét ismertette. Ragyogóan felépített beszédében köszönetet mondott **Solymossy Iris** bárónéknak, **Major László** tanárnak és **Nagy József** kereskedőnek, akik nagy áldozatkészséggel elsőnek járultak az új templom felépítéséhez és az önálló egyházközség megvalósításához.

Major László tanár a silindiai református egyház történetét olvasta fel, majd **Liszka Kálmán** lelkész indítványára megválasztották az önálló egyházközség első tisztikarát. Az egyházközség gondnokává **Szűcs József** iparost, jegyzőnek pedig **Laczko Gyula** iparost választották meg. A presbitérium tagjai lettek: **Csendes János**, **Boros Lajos**, **Fodor Kálmán**, **Kováts István**, **Magera András**, **Major András**, **Major László**, **Molnár Benedek** és **Nagy Pál** imre. Az ünnepség végén **Liszka Kálmán** borosjenői lelkész vallásosságra és magyartanúságra buzdította a hívőket.

— **Eljegyzés.** Kunágotai **Vajda Erzsébet** (Kunágotai) és ifjú **Nagy Henrik** (Mezőkovácsháza) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A városi vezértitkár szabadságon.** **Olariu István** városi vezértitkár ma újra szabadságra ment. Hivatalos munkakörében távolléte alatt **Popa Constantin** városi kulturatanácsos helyettesíti.

— **Az aradi rendőrkezes-túra forgalmi osztályának felhívása a jármű tulajdonosokhoz.** A rendőrkezes-túra forgalmi osztálya, mint azt mult hó 29-iki lapszámunkban részletesen megírtuk, felhívta az összes aradi és aradmegyei motoros jármű tulajdonosokat (személyautó, autóbusz, teherautó, motorbicikli stb.), hogy járműveiket felülvizsgálás végett szeptember 15. és 30-ika között fenti hivatalnál mutassák be. A mai napon megkezdett felülvizsgálaton minden motoros jármű tulajdonos tartozik köcsiját az új rendeletnek megfelelő rendszámmal ellátva bemutatni, akik technikai vagy egyéb okok miatt járműveikkel nem tudnak jelentkezni, írásbelleg kötelesek azt a rendőrségnek bejelenteni. A jelentkezések reggel 8 órától 12-ig tartanak. A forgalmi osztály figyelmezteti ezúton is az autótulajdonosokat, hogy a jelentkezést ne hagyják az utolsó napra, mert az esetleges forlódás miatt az utolsó nap a rendőrség nem bírja a jelentkezőket felülvizsgálni és kénytelen volna azokat, akik felülvizsgálhatók nem voltak, megbüntetni.

— **A Borsszem Jankó** friss száma csupa érdeklőség, eredetiség és vidámság. Számos aktuális közleményein kívül rengeteg adoma, élce és karrikatura gazdagítja **Molnár Jenő** páratlanul népszerű lapját, a **Borsszem Jankót**, Egyes szám ára 15 lei.

— Az aradi bőrparosok jubileuma. Az aradi bőrparosok szindikátusa, mint már beszámoltunk, szeptember 20-án tartja 200 éves fennállásának jubileumát. Az aradi cipész társadalom nagy érdeklődéssel tekint a jubileum elé annál is inkább, mert az ünnepeken más városok iparosai is képviseltetik magukat. Szeptember 20-án reggel 8 órakor az Ipartestület épületében gyülekeznek az aradi cipészparosok teljes számban. Innen 8.30-kor felvonulnak a görögkeleti katedrálisba, ahol a céli zászlóját beszentelik, a szentelést előreláthatólag Comsa Gergely dr. püspök fogja végezni. Innen 10-kor a róm. kath. templomhoz vonulnak, ahol a zászlót ismét beszentelik. 11 órakor az Iparos Otthon dísztermében gyülekeznek és ott beszámolnak az aradi bőrparosok eddigi munkásságáról. A beszédek elhangzása után az Iparos Otthon termeiben társasbéd lesz.

— Magyarország csökkentette a tűzifa beviteli vámját. Budapestről jelentik: A Budapesti Közlöny mai számában kormányrendelet jelent meg a tűzifa beviteli vámjára vonatkozólag. A rendelet szerint azok a mennyiségek, amelyek az 1931. augusztus 31-én életbe léptetett magyar-román kereskedelmi egyezmény rendelkezéseinek alapján métermázsánként 0.35 aranykorona vám alá estek volna, 1931. szeptember 17-étől, 1931. december 31-ig terjedő időtartam alatt, ideiglenesen 0.25 aranykorona vám alá esnek.

— Emelkedett Magyarországon a munkanélküliek száma. Budapestről jelentik: A szakszervezetek kimutatása szerint, a munkanélküliek száma augusztus hónapban 26.329-ről 28.471-re emelkedett.

— Egy válás bonyolalma. Az aradi járásbíróság — mint az Aradi Közlöny megírta — elutasította Kerner Károlynét nőtartási kérelmével, melyet férje ellen indított. Az ítélet ellen Kernerné felebbezést adott be, amelyben rámutatott arra, hogy férje brutálisan bánt vele és az együttélést is azért bontotta fel, hogy a közösen szerzett vagyont ne kelljen feleségével megosztani. A törvényszék október hó folyamán tárgyalja le Kernerné felebbezését.

— Meghalt egy festő, aki nővé változtatta magát. Brüsszelsből jelentik: Egy évvel ezelőtt az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy Finar Wegener festőművész nővé változtatta magát és Lilly Elbe nevet vett fel. A nővé vált festőművész a saltomortale után állandóan betegeskedett és ma reggel egyik brüsszelsi szanatóriumban meghalt.

— Helyiséget cserélt a Kárpát Egyesület. Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi „Czárán Gyula” osztálya a mai napon helyiséget cserélt. Ugyanis a Magyar Párt irodájából elköltözött és az új hivatalos helyiség a Színházi sörcsarnok külön termében rendeztetett be. A vezetőség a hivatalos órákat minden szerdán este 7—8-ig tartja.

— Elfogták az aradi fogház-fatolvaját. Az aradi fogházigazgatóság még ez év júliusában feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a Marosparton levő fatelepükről nagy mennyiségű hasábfát elloptak. A rendőrség mára elfogta a tetteseket Lingurár István, Lingurár György és Sipiter Péter személyében, akik a lopást beismerték. A rendőrség a tetteseket átadja az ügyészségnek.

— A Neptun-strand igazgatósága ezúton hívja fel mindazokat, akik holmijaikat a kabinokban tartják, hogy azokat mielőbb szállíttassák el, mivel lehetséges, hogy a tervbe vett építkezési munkálatoknál az otthagyt holmikát összecserélik és azokért az igazgatóság nem vállalhatja a további felelősséget.

— Kinos incidens az aradi törvényszéken. Az elmúlt hó folyamán — mint az Aradi Közlöny megírta — kinos incidens játszódott le az aradi törvényszék folyosóján. Morariu Matei törvényszéki jegyzőnek nézeteltérése támadt Kalló György aradi ügyvéddel. A vita hevében az ügyvéd olyan mozdulatot tett, amelyből a jegyző arra következtetett, hogy Kalló revolvert akar elővenni. Segítségért kiáltott s az irodából elősiető tisztviselőket tanuknak hívta, jegyzőkönyvet vettetett fel az esetről, amelyről különben nyomban jelentést is tett Vulpe Constantin vezető főügyésznek, aki a feljelentést a nyomozás bevezetésére a vizsgálóbírónak osztotta ki. Az érdekes ügyben a vizsgálóbíró szeptember 26-ára tűzte ki az első tanukihallgatásokat.

Goldis László marad az Astra elnöke

A kongresszus nem fogadta el lemondását. — Üdvözlő távirat Aradra Goldis Lászlónak

Sepsiszentgyörgyről jelentik: Az „Astra” kulturegyesület országos kongresszusa ma nyert befejezést. A kongresszust az „Astra” helyettes elnöke, dr. Preda nyitotta meg, akinek javaslatára a kongresszus üdvözlő táviratot küldött Ófelségének, valamint Iorga miniszterelnöknek is. Preda dr. után Lupas lelkész, volt miniszter emelkedett szólásra, aki ismertette azokat a körülményeket, amelyeknek következtében az egyesület elnöke, a gyengélkedő Goldis László, aki tudvalevőleg lemondott az elnökségről, nem jelenhetett meg az „Astra” kongresszusán. Lupas lelkész bőven változta az el nem évülő munkásságot, amelyet az évek során, 1923 óta Goldis László az egyesület élén kifejtett. A beszéd befejezte után a kongresszus résztvevői lelkes hangulatban éltették Goldis Lászlót, majd pedig a következő szövegű táviratot küldték el Goldis László aradi címére:

„Az „Astra” kulturegyesületnek az 1931-es évi nagygyűlésén egybegyűlt tagjai mély sajnálattal veszik tudomásul, hogy egészségi állapotja meggátolja abban, hogy ezen a kongresszuson elnököljön és lelkiük mélyéből kéri a mindenhatót, hogy adja vissza egészségét, hogy tovább is olyan lelkesedéssel és annyi eredménnyel vezethesse egyesültünk ügyeit, mint ahogy azt az elmúlt nyolc év alatt tette. Dr. Preda”.

A különböző felszólalások után a kongresszus végeztével dr. Preda helyettes elnök jelentést tett az „Astra” központi bizottságának üléséről, amelyen Goldis László lemondásával foglalkoztak és amelyen azt a határozatot hozták, hogy a lemondást nem fogadják el. A nagygyűlés magáévá tette a központi bizottság határozatát és úgy döntött, hogy addig, amíg Goldis László életben van, nem vetik fel az elnökválasztás kérdését. Ezzel a határozattal az „Astra” nagygyűlése annak a tiszteletének kívánta kifejezését adni, amelyet úgy Goldis László személye iránt, valamint annak eredményteljes munkássága iránt érez.

LE G U J A B B

Ég a budapesti operaház

A tűz a zsinórpadráson keletkezett

Budapestről jelentik: Nagy riadalmat keltett ma éjszaka Budapesten az a tűzvész, mely a Magyar Királyi Operaházban keletkezett és mely könnyen elpusztíthatna volna az Opera épületét valamint annak milliókat érő díszlet-tárát. A Magyar Királyi Operaház ma este tartotta szezonnyitó előadását, melynek során a Bánk Bánt adták elő. Előadás után, amikor már a közönség eltávozott és az Opera valamennyi kapuját bezárták, a járőrelők megdöbbenve vették észre, hogy az Operaház Dalszínház-uccai frontján a körülbelül hat emeletnyi magasságban lévő zsinórpadrásról füst és lángnyelvek törnek elő.

A járőrelők azonnal telefonáltak a tűzoltóságnak, ahonnan a helyzet komolyságára való tekintettel hat órség vonult ki a helyszínre. A

gőzfecskendők rögtön működésbe léptek, a tűzoltók felnyitották az Operaház kapuit és két oldalról kezdték meg az oltási munkálato-kat. A tűz ennek ellenére egyre jobban terjedt és tartani lehetett attól, hogy a kosztümök és a különböző kellékek, amelyek tudvalevőleg mind gyúlékony anyagból készültek s amelyeknek raktára ezen a zsinórpadráson van, szintén meggyulladnak.

Lapzártakor érkezett jelentés szerint az Operaház tűzét még nem sikerült eloltani és a gyúlékony anyagokra való tekintettel, egyelőre még bizonytalan, hogy mikor sikerül azt lokalizálni. Szakértői vélemények szerint azonban nagyobb veszedelemtől nincs mit tartani. A tűz okára vonatkozólag még pozitívumot nem sikerült megállapítani.

Starhemberg herceg kinevezte utódját

A Heimwehr tovább működik

Bécsből jelentik: Starhemberg herceg ma fogadta ügyvédjét, akinek kijelentette, hogy arra az időtartamra, amíg szabadságát nélkülözni kénytelen, utódjául Revertera Károly grótot nevezi ki. Revertera gróf eddig a

felsőausztriai Heimatschutz körzet vezetője volt. Starhemberg utódja ma kiáltványt becsátott ki, amelyben bejelentette, hogy a Heimwehr vezetését átvette és a beállott nehézségek ellenére, a Heimwehr tovább fogja folytatni munkáját.

Az összes politikai foglyok éhségstrájkot kezdtek Spanyolországban Ujabb tüntetésektől tartanak

Madridból jelentik: Az összes politikai foglyok ma éhségstrájkba léptek. A politikai foglyoknak ez az elhatározása úgy kormánykörökben, mint diplomáciai körökben élénk feltűnést

keltett. A spanyol Kormány minden lehető elkövet, hogy a foglyokat elhatározásuk megmásmítására bírja. Az országban egyébként a politikai foglyok éhségstrájkjának proklamálásával újabb tüntetésektől kell tartani.

— Fényes sikerűnek ígérkezik az aradi magyar ifjuság folyó hó 19-én, a Központi étterem összes helyiségeiben rendezendő szüreti mulatsága. A rendezőség a bál programot már a legapróbb részletekig kidolgozta és összeállította, melyben többek között különös gondot fordított, hogy a vendégeknek fogadása és elhelyezése a legsimább mederben bonyolódjon le. A főbejárat a Sallacz-ucca felőli részen lesz. Miután mind tömegesebben érkeznek olyanok, akik a bálra való részvételüket jelentik be, a rendezőség ezúton is felhívja a nagyérdemű közönséget, hogy előjegyzéseit lehetőleg délelőtt 10—1-ig szíveskedjenek elintézn.

— Orvosi hír. Dr. Kurzer Károly fogorvos rendelőjét áthelyezte Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-ucca) 4. szám alá, földszint.

— Mulatozás közben meglopja barátait. Cojan György és Carb Tódor ma délelőtt feljelentést tettek a rendőrségen Hegyes Péter hentessegéd ellen, akivel tegnap este együtt mulattak és mulatozás közben a hűtlen barát kilopta zsebükből a pénzt. A rendőrség még a délelőtt folyamán detektívet küldött Hegyes Péter lakására, de ott azt mondták, hogy a hentessegédet már három napja nem látták. A rendőrség megindította a nyomozást.

A megbuktatott diák revolveres merénylete az iskola igazgatója ellen

Kétszer rálőtt az igazgatóra, mert a javítóvizsgán megbukott — A golyó vállán sebesítette meg a tanárt — Titus Patricius az Averescu-kormány alatt az elemi iskolák vezérigazgatója volt — A merénylő diákot letartóztatták —

Jasiból jelentik: Véres merénylet színhelye volt ma délelőtt a jasi-i „Mihail Cogalniceanu” felső kereskedelmi iskola. A délelőtti órákban az iskola egyik harmadik osztályos növendéke, Goldenberg Leó, revolverrel kétszer rálőtt Titus Patriciusra, az intézet igazgatójára. A szerencsére csak könnyebb természetű merényletről tudósítunk a következőket jelenti:

Goldenberg Leó, aki az intézet harmadik osztályának a növendéke, az év végén számtanból elbukott és így javítóvizsgára lett utalva. A diák itt is elégtelent kapott s így most nem maradt más hátra, mint az osztályt másodsor is megismételni, mivel tavaly ismét osztályismétlésre bukkott. Goldenberg nagyon el volt keseredve és ezért több ízben felkereste az iskola igazgatóját, aki egyébként a számtan előadója volt tavaly a harmadik osztályban. A diák azt kérte az igazgatótól, engedje meg, hogy még egyszer pótvizsgázhasson. Titus Patricius kijelentette, hogy ezt megengedni nem áll módjában, hanem utasította a diákot, adjon be egy kérvényt ebben az ügyben és ő majd a tanári konferencia elé terjeszti azt. Közben a konferencia lezajlott és a diák kérését elutasította. Goldenberg, miután a tanári határozatot megtudta, napokig szinte szótlánul ücsörgött az iskola előtt, míg ma délelőtt azután újból felkereste az igazgatót és kérte, intézze el neki valamiképpen, hogy újból levizgázhasson. Az igazgató ekkor kijelentette, hogy

ezt nem teheti meg és felszólította a diákot, hogy hagyjon neki békét. Goldenberget annyira elkéséltette ez a válasz, hogy hirtelen előkapott zsebéből egy revolvert és azzal Titus Patricius igazgatóra lőtt, akit a golyó a vállán sértett meg. A merénylő diák ezután futásnak eredt, majd visszafordulva, még egyszer az igazgatóra sütötte revolverét, akit azonban ez alkalommal szerencsére nem talált el.

Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget, amely az ügyben rögtön bevezette a nyomozást. A diák a merénylet után nyomtalanul

eltűnt, azonban pár órával később önként jelentkezett a rendőrségen, ahol őrizetbe vették. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy a revolvert azzal a szándékkal vette, hogy öngyilkos lesz, azonban az igazgatónak a válasza annyira elkéséltette, hogy maga sem tudja, hogyan, de előkapta a revolvert és azzal az igazgatóra lőtt. A merénylő még elmondotta, hogy igazságtalanul buktatták meg, de ennek dacára sajnálja, amit tett és annak örülne legjobban, ha életfogytiglanra ítélnék el. A megsérült Titus Patricius igazgatót, aki 1927-ben az Averescu-kormány alatt a közoktatásügyi miniszteriumban az elemi iskolák vezérigazgatója volt, beszállították a szanatóriumba, ahol megállapították, hogy sérülése szerencsére nem komolyabb természetű és egy-két héten belül gyógyul.

Érdekes még megállapítani, hogy Goldenberg a javítóvizsga előtt pár nappal azt mondta barátainak, hogy abban az esetben, ha sikerül a javítóvizsgálója, úgy egy bankettet rendez, ellenkező esetben azonban egy szörnyű dolgot fog elkövetni.

Ausztriában feloszlatják a karhatalmi alakulatokat

A kompromittáló dokumentumok alapján a kormány elhatározta a Heimwehr és a Schutzbund megszüntetését

Házkutatást tartottak Starhemberg herceg lakásán

Bécsből jelentik: A Wiener Allgemeine Zeitung értesülése szerint a Starhemberg herceg letartóztatása alkalmával talált anyag alapján a kormány elhatározta a Heimwehr feloszlását. Ezzel párhuzamosan lehetnek tartják a Schutzbund feloszlását is. A kancellár hazatérte után, aki jelenleg tudvalevőleg Genfben tartózkodik, a kormány minisztertanácsot fog tartani, amelyen foglalkozik a jelenlegi helyzet likvidálásával.

Grácából jelentik: A rendőrség ma délelőtt házkutatást tartott Pfierner őrnagy és Starhemberg herceg házában. A házkutatás váratlan eredménnyel járt, a rendőrségnek rengeteg kompro-

mittáló adat került a birtokába. Az iratok között egy levelet találtak, amelyben Pfierner bejelentette Starhemberg hercegnek, hogy Olaszországba szökik, de egyelőre még maga sem tudja, hogy melyik városban fog letelepedni.

Bécsből jelentik: Dr. Pfierner feleségével és fiával, valamint a Heimwehr több vezető tagjával átképte a jugoszláv határt és Marburgba érkezett. A jugoszláv hatóságok felszólították dr. Pfiernert és társait, hogy azonnal hagyják el Marburgot és utazzanak Laibachba.

Újabb jelentések szerint Starhemberg herceg egyelőre letartóztatásban marad.

Villámcsapás érte a Do. X német óriásrepülőgépet

A pilóta súlyosan megsebesült — Ciklon söpört végig New-Yorkon

Newyorkból jelentik: Tegnap este borzalmas erejű vihar vonult át az Egyesült-Államok felett. A vihar középpontjába Newyork került,

ahol a vihar óriási károkat okozott. A villám belesapott a Do. X. óriási repülőgépbe s az egyik pilótát súlyosan megsebesítette.

Ablakokat és ajtót törtek be a Berkovitz-bank betétesei

Beszüntették a Nemzeti Bankkal folytatott tárgyalásokat — Nyilatkoznak a Berkovitz-fivérek

Bucarestből jelentik: Vasárnap este hat órakor a fizetésektelen Berkowitz-bank betétesei és hitelezői értekezletet tartottak, melyen több, mint száz érdekelt vett részt. A betétesekből alakult bizottság beszámolt az értekezleten arról, hogy a Berkowitz-fivérekkel írásba foglalták azt, hogy a bankkal szemben fennálló tartozások visszafizetését a Berkowitz-fivérek magánvagyonukkal is garantálják. Ugyancsak beszámolt a bizottság arról is, hogy a Banca Nationala által kilátásba helyezett 300 millió gorssegélyre vonatkozó tárgyalások nem vezettek eredményre, nincs is remény arra, hogy ezt az összeget a bank megkapja s így nem marad más hátra, minthogy a betétesek megvárják a kényszeregyezségi eljárás lefolytatását.

'Az értekezlet rendkívül viharos' volt. Egyformán támadták a Nemzeti Bankot és a Berkowitz-testvéreket. Végül is a következő határozatot fogadták el:

A betétesek csak abban az esetben járulnak hozzá a bank kényszeregyezségéhez, ha a bank a kényszeregyezségi kérést megváltoztatja, még pedig úgy, hogy a betéteket nem

három, hanem két év alatt, 50—50 százalék arányban fizeti vissza. A betétesek a Banca Nationalával a további tárgyalásokat beszüntetik. A Berkowitz-testvérek magánvagyonukat ne mint garanciát, hanem tényleges értéket csatolják a bank vagyonához.

Miután az értekezlet véget ért, mintegy száz betétes elindult a Strada Scanna felé, Ely Berkowitz vejének a lakására mert a betétesek úgy voltak értesülve, hogy Ely Berkowitz ott tartózkodik. Miután ott azt a választ kapták, hogy Ely Berkowitz nincsen veje lakásán, a betétesek rövid zajongás után betörték a lakás halljába vezető üvegajtót, valamint több ablakot, majd amikor meggyőződtek arról, hogy a keresett Berkowitz tényleg nincsen ott, elindultak a Calea Mosilor felé, egy másik Berkowitzhoz. Mire azonban az egyre növekvő tömeg oduerkezett, kivonult a rendőrség is és az izgatott tömeget szétoszlatta.

Az eseményekkel kapcsolatban a Berkowitz-testvérek nyilatkozatot tettek közé, amelyben közlik, hogy a Banca Nationalával még mindig nem szakadtak meg a tárgyalások és hogy a 300 millió kölcsönt a Nemzeti Bank csak azért nem folyósította még, mert a betétesek közül sokan nem írták alá az egyezségről szóló okiratot.

Halálosvégű autobusz-katasztrófa

A zsúfolt autó 15 méter mély árokba zuhant. — Az utasok közül egy szörnyethalt, ketten életveszélyesen megsebesültek.

Csernovitzból jelentik: Súlyos autobusz szerencsétlenség történt ma délelőtt 10 órakor a Radauti és Suceava közötti országuton, ahol egy utasokkal zsúfolt autobusz egy több méter mély árokba fordult és a bentülők közül számosan súlyosan megsebesültek, míg egy 16 éves leány életét veszítette.

A súlyos szerencsétlenség a délelőtti órákban történt, amikor a Radauti 87-es rendszámú autobusz a Radauti megyei „Putna” üvegyár mintegy 10—12 munkása hozzátartozóikkal együtt át akartak menni Lespezi községbe, ahol a mai napon egy nagyobb szabású futball-meccs volt és a munkások családtagjaikkal együtt ezen részt akarták venni. Amikor az autobusz elhagyta Granicesti községet, egy kissé meredek úton kellett végighaladnia, azonban az emelkedés közepe táján az autobusz motorja felmondta a szolgálatot és a hatalmas autobusz visszafelé kezdett csuszni és még mielőtt meg lehetett volna akadályozni, utasaival együtt a meredek uttest mellett elhúzódó, körülbelül 15 méter mély árokba zuhant. A gépkocsiban levő utasok között leirhatatlan pánik keletkezett, nők és gyermekek borzalmas jajgatása töltötte be a levegőt. A közeli faluból csakhamar segítség érkezett a szerencsétlenség színhelyére és a mentést végző emberek több órai munka után valamennyi utast kiszabadították az autobusz romjai alól. A kocsiban összesen 28-an ültek és csak a csodával határos az, hogy nem következett be még nagyobb katasztrófa. A szerencsétlenség alkalmával mindössze egy Kálmán Emilia nevű 16 éves leány lelte halálát. Rajta kívül Clementine Siler és Stefánia Carl nevű fiatal leányok szenvedtek életveszélyes sérüléseket, míg heten eléggé súlyosan, a többiek pedig könnyebben sérültek meg. Valamennyiüket a csernovitzi kórházba szállították. A nyomozás megindult annak megállapítására, hogy a súlyos szerencsétlenségért kivel lehet a felelősség.

Aradi urak autóturája nyolc országban át

Aszialturkolaton nyeli a kilométereket a gépkocsi — Ahol „Russia“-nak vélték a kocsi R-jelzését — Genf „fütyül“ a nemzetközi komédiára — A francia selyem hazájában — Egy város, ahol csak a pincérek és parkettáncosok öltöznek fel — Találkozás Titulescuval — Mindenütt vannak aradiak — Utban visszafelé —

Három vállalkozószellemű aradi fiatalember, Hammer Sándor, Weiszberger Sándor és Weisz Ödön a napokban érkezett haza Aradra egy olyan külföldi autókirándulásról, amely komoly sportteljesítménynek is becsületükre válnék. Az aradi fiuk augusztus 16-án indultak el Aradról egy 1929. típusú négyüléses Ford-kocsin, azzal a szándékkal, hogy csak ide szaladnak le, két országgal odébb a francia Riviérára; egy rövidke fordulóra s már jönnek is vissza. A külföldi autóturák, a késői nyár szépsége és az idegen világ minden különleges szokatlan szenzációkat ígérő élménye azonban annyira lebilincselte őket, hogy nekifordították a kis Fordot a széles nagyvilágnak amerre kevésbé zötyögősek az utak, amelyek mellől kivesztek a harapós fináncok, végigcsodálkozták a Budapest-Salzburg-Zürich-Genf-Cannes-Montecarlo-Milánói zerguzos utvonalat, hogy aztán Észak-Olaszországon, majd Velencén, Triesten, Letenyén és Szegeden át hazaérkezzenek... ezer új élmény színes gazdagságával, egy egész csomó pompásan sikerült fotóval és a derék Forddal, amely kerek 5050 kilométert futott be velük, anélkül, hogy komoly defektet kapott volna... A három aradi fiu, meg a derék Ford kirándulásának tarka filmje elevenedik meg újra, amint csillogó szemmel idézik fel a tovatűnt napok ragyogó képeit az Aradi Közlöny olvasói számára... Ime:

Az Anschluss a gyakorlatban

— Arad-Szeged-Budapest. A kis Ford vigan nyeli a kilométereket, bár eléggé gyenge az ut, Budapesttől Bécs felé azonban már aszfaltburkolaton robognak tovább a híres osztrák fürdőhelyeken végig, Linz, Gmunden, Ischl, Azután Salzburg. A Festspiel ünnepességei között premier-planban élénk élénk Reinhardt markáns művészeje, amit a Dom előtti téren széles gesztusokkal magyaráz az aradi fiuknak. Este a „Figaro házassága“ feledhetetlen élmény. Színes reflektorok vetődnek a szabad térségre és Don Basilio hatalmas orrának árnyéka a reflektorok fényében gigászivá nő a templom falán...

Változik a kép, Reichenhallban este lampionos menet fogadja valamelyik német városka diák-kiránduló csapatát. Az Anschluss itt a lelkében él és a kis osztrák Gretcheneknek csillog a szemük a piros, tarkaszallagos német diáksapkák láttán. Mit tudják ezt Genfben a komor diplomaták...? Az ut az Arlbergen át kigyózik tovább a 2800 méteres magasságok felé. A kis Ford felülmúlja önmagát. A hőfűtött hegyvörösisok, a völgyek glecserei üdvözlik Aradot! Most Feldkirchen suhan tova, majd színes pónának jelzik; Svájc határán állunk. Reppersville, kis falucska, de a zürichi tó legszebb kirándulóhelye. Az uccák ragyognak a tisztaságtól és a távoli havasok kedvtelve nézegetik magukat a tükörsima aszfalton. — Hova dobja itt el az ember a használt csomagolópapírt...? A megszokott aradi gesztus itt problémává nő és a fiuk — zsebreduziák a párirost, nehogy megszenteltségtenítsék ezt a nagy-nagy, számunkra oly zavarbaejtő tisztaságot.

Svájci emlékek

Zürich. A Hispano Suissek, a könnyű Rolls Roice-ok, tömzsi Bugattik és hangtalan Talbot-k hazája... Schol ennyi elegáns autót! Az „Ar“ jelzésű derék Ford büszkén cipeli a hátsó sárhányón a nagy „R“-betűt. Az emberek összesereglenek — naiv svájciak — nini, egy orosz kocsi!... Az aradi fiuk összenéznek: ezek itt Russia-nak olvassák a Romania-t...

A Tőzsde, a világ szíve modern épületköltemény. A foyerjában legalább háromszáz telefon, amelyben izgatott emberek üvöltözik dél

felé a világ minden nyelvén a „zürichi zárlatot“... Vas-lemezek és nikkal mindenütt: ragyog az egész ház, amelyben a Pénz szólótáncosnője kápráztatja szeszélyes pirouettejeivel a világot, a tükörfényes cementpadlóiu nagy „színházban“.

Este a Scala-moziban méregdrága előadás. A nagy film előtt egy medvevadászati zsurnál: román propagandafilm valahonnan Bukovinából, amelynek végén a nagykucsmás Juon ledöfi a medvét. „Bravó Juane...!“ — mondja az uraság románul és megszorítja — a filmen — a Juon kezét... S még mondják, hogy nincs nálunk demokrácia...!

Változik a film. Luzern. Luxushotelek csillogó fényszemei az éjszinkék tó partián, tömegek az uccán. Európa, kultura, Svájc! Interlakenben nem lehet tudni, hogy szebb-e Luzernnél, vagy Luzern csodálatosabb? Egy éjszaka Montreuxben, hajnali ut Lausanne felé a hallgatag, hóféhéren ragyogó hegyvörösisok között és végre: Genf. Amerikaiak, német professzorok, esernyősen, Baedekerrel. Angolok a kurtaszáru fapipával. Negédes franciák. És autók, autók, autók. Suhanók, lágyan tovaringó gépköltemények, amelyek mögött megvillan egy-egy diplomata-monokli, fagyos arc és fagyos sziv... .

Briand, a tragikus primás

De ez mind csak látszat. Mert Genf fütyül az egész nemzetközi komédiára. Sőt mulat is rajta. A „Cursalle de Genève“-ben a színpadon minden este ott áll a Palais des Nations karrikaturája. Minden ablakában külön zászló, egy-egy külön náción. És mindegyiknek lakója külön fuja a hangszerét. Az olasz gitározik, a német harmonikázik, az angol saxofonoz... Örült hangzavar. Végre is előjön egy Briandnak maszkírozott színész, álla alatt a hegedűvel és játszik. Mindnyájan ráfigyelnek, amíg szól a melódia. De aztán annál rémesebb a zsvaj. Briand nem bírja összehangolni a különféle hangszereknek ezt a poklát. Mialatt kinlódik velük, láthatatlan kezek szétszedik az előbbi büszke palotát, a Népek Házát: álom az egész és ők ottmaradnak az üres színen... És ezen nevetni tudnak az emberek Genfben.

Az igazi Palais des Nations 700 rendes tisztviselőt foglalkoztat állandóan. A folyosók fordulón világpolitikai nagyságok verik le az embert a lábáról. Savanyu elégtétel... már építik a Rockefeller-féle új könyvtárat is. Kétféle millió dollárba fog kerülni. Az egyik folyosón pocakos tömzsi ur hadonászik, vastag bajusza fel s alá mozog. Az aradi fiuk jól megnézik Albert Thomast, a nemzetközi munkaügyi hivatal híres elnökét, aki csak kiválasztottak számára szokott kezét nyújtani... Demokrácia ez is, genfi módra.

Genfből Aixlebenen át görög az aradi Ford Grenoble felé. Ez már a francia selyem hazája, ipari centrum. Kétezer lejért pompás „külföldi“ ruhákat lehetne venni. Grenoble és Seres között 10 kilométeren át 16 méter széles vasbeton-uton gördül az autó. Ez a világ egyetlen utja, amelynek teherbíróképesége mérhetetlen. Még azokat a súlyos külföldi milliárdokat is elbírja, amelyeknek tulajdonosai itt repülnek Cannes felé...

De előbb meg kell állani Juan les Pinsben.

Kalandok Juan les Pinsben

Ez a világhírű francia fürdőhely az utóbbi négy év alatt épült ki egy európai Palm-Beachnek. Ha egy nappal előbb érkeznek az aradi fiuk, még ott kapják az 5 kilométeres új plage-on a fehérnadrágos Chaplint, vagy titokzatos új szeretőjét valamelyik káprázatos luxus-hotel dining-roomjában édes tété-á-tété-ben. Az aradi fiuknak azonban csak a mammuth-árak maradtak. A Hotel Provençalban 500 francia frank egy napi pensio... Mellette 100 méter-

nyivel odébb egy szerényebb hotelben ugyanazt 50 frankért is meg lehet kapni... Nem mindenki Chaplin. Az ötvenfrankosban lakik az aranyösszökésvöröshaju Lilian Harvey is, az isteni Maurice Párisból, a Chevalier. — no meg a Willy Fritsch, aki nem is olyan „drága“, mint ahogy Aradon róla meg vannak győződve a nők...

Hanem az élet, az más. Juan les Pinsben csak a pincérek, meg a parkettáncosok járnak ruhában; a hölgyek és az urak a legjobb esetben fürdőruhában járnak a dancingba is. A nők délutáni toiletteje: egy spanyolos bőségű pizama-nadrág, felül levegővel applikálva. Vannak férfiak, akik zokni nélkül viselik a lakkcipőt a nadrágjukhoz, de nem tesznek inggombot a plazstronra, mivel nincs rajtuk ing. Esetleg egy vékony vörös sál a nyakon, egyéb semmi. És tessék elképzelni hozzá az isteni Liliant, amint végigtangózik a reflektor-körön, az aradi Hammer, vagy a Weiszberger Sanvival. Elég jól táncol, mondják a fiuk. Kár, hogy a strandfényképe nem sikerült...

Cannes és Nizza között négyvessorban gurulnak a Pénz, a Hatalom és a Siker autó-falanxai. A kanyarodóknál egy-egy beépített fehér téglacsik figyelmeztet: nem szabad előzni! Nizzában a nyár uralma álmodik a tovatűnt tavaszi karneválról. Montecarloban a bólogató pálmafák alatt pedig nem lövi senki főbe magát, azon egyszerű okból, hogy nincs pénz, nincs játék. A herceg, aki busui a rossz üzletmenet miatt, egész nap a tenger fenekén ül: az oceanográfiai múzeum üvegszobájában, amely mélyen lent fekszik a tenger partja alatt és bámulja a halhatatlan vizek mélységeinek szörnyetegeit. San-Remóban, sikereiken felbuzdulva, Juan les Pins-i divat szerint öltözve mentek hőseink a dancingba. Itt viszont mindenki szigorú estélyi ruhákban pompázott s az emberek összesugtak: Nahát, ezek az amerikaiak mi mindent engednek meg maguknak...!

Egy kis politika

Milanóban Mussolini új carrarai márványpályaudvara, a fascista propaganda e legújabb alkotása ejtette bámulatba az aradi fiukat. Itt egy ugyancsak aradi ismerősük: a Pilát-fiu kalauzolta hőseinket. Páduában, Velencében minden csendes. Triesztből Laibach felé szuszogott a Ford-kocsi és borzadózva vágott neki a pokoli utnak. Végig a magyar Balaton mellett már az új uton repültek végig Budapest felé... És végül egy epizód Letenyénél, a határon:

Egy másik kocsival együtt érkeztek. Idegen márka, két ur száll ki belőle: diplomáciai utlevéllel. A határőrség, a vámhatóságok vigyázzba állanak. Az autó elrobog Magyarországra felé. Kik voltak ezek...?

— Hát nem ismerik?... — csodálkozik a vámtiszt. — Ez Titulescu miniszter ur és a titkárja...

Vajon mit keresett Titulescu Magyarországon szeptember hó 7-én?

Most idehaza vannak az aradi fiuk és rendezgetik utitarsolyuk színes kincseit, amiből itt adtunk egy marék kostolót. (—ab)

Bucurestibe utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan)

Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben

Calea Victoriei és Bulevardul Academiei mindkét sarkán

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarokbódében

„Grand Hotel“-lel szemben, a főposta sarkán

Huszmillió lejjel tartozik az állam az aradi nyugdíjasoknak

Még nem érkezett intézkedés a kifizetésre. Kétféle rendelet, amelynek nyomán csak súlyosbodott a helyzet

A nyugdíjasok és köztisztviselők járandóságainak kifizetésére a minisztériumból mind a mai napig nem érkezett Aradra értesítés. A nyugdíjasok ma reggel ismét nagyobb csoportokban várakoztak a pénzügyigazgatóságon, anélkül természetesen, hogy járandóságukat megkapták volna.

Az aradi pénzügyigazgatóságra ugyanis, mint arról az Aradi Közlöny annak idején részletesen beszámolt, augusztus harmincegyedikén miniszteri rendelet érkezett, amely utasította a pénzügyigazgatóságot, hogy a befolyt összegeket száz százalékban helyezték el a Banca Nationalánál, amely ezeket Bucurestibe továbbítja. A minisztérium ugyanakkor értesítette a pénzügyigazgatóságot arról is, hogy ezzel szemben gondoskodni fog arról, hogy a szükséges kifizetéseket szeptember huszadikáig a pénzügyigazgatóság teljes egészében eszközölhesse és ezeknek fedezésére idejében akreditívot fog küldeni, amelynek alapján a Banca Nationala a szükséges összegeket folyósítani fogja.

A tisztviselők és a nyugdíjasok hátralékos fizetései most már közel husz millió lej körül

mozognak és erre az összegre mindaddig akreditív nem érkezett. Így tehát tartani lehet attól, hogy el fog érkezni szeptember huszadika, anélkül, hogy a pénzügyigazgatóság a szükséges kifizetéseket eszközölhetné. Előáll az a különös helyzet, hogy a rendeletnek egyik intézkedését teljesítették — a pénzügyigazgatóság száz százalékig beszolgáltatva a befolyt összegeket a Banca Nationalához, —

Az aradi rendőrség intézkedései a biatorbágyi merénnyel kapcsolatban

Kettőzött őrség vigyáz az állomásokra — Állandó megfigyelés alatt tartják a kommunistákat — Kisebb időközönként rendszeres, szigorított razziákat fog tartani az aradi sziguranca —

Az aradi rendőrségre a belügyminisztériumból ma délelőtt távirat érkezett, melynek tartalma a biatorbágyi vasut elleni merénnyel hatása alatt preventív rendelkezéseket tartalmaz. A belügyminiszter szigorúan elrendelte, hogy a rendőrség állambiztonsági osztálya minden városban permanens őrizetbe tartsa a kommunisták egyéneket s kisebb időközönként szigorú razziát kell tartani.

A miniszter rendelete még kiterjed arra is,

míg a másik intézkedést nem tartották be: a pénzügyminisztérium nem küldötte el a megígért akreditívot.

A pénzügyigazgatóságon általános az a vélemény, hogy az esetben, ha a régi rendszer maradt volna életben, amely szerint tudvalevőleg a pénzügyigazgatóság a befolyt összegeknek csak hatvan százalékát szállította volna be a Banca Nationalához, úgy a fizetéseken nem lenne hátralék és úgy a nyugdíjasok, mint a tisztviselők járandóságait kifizethették volna. Mindenesetre meg kell várni a huszadika eléréseit, bár most már remélhető, hogy a pénzügyminisztérium alig néhány nap alatt ily nagy összeget — közel husz millió — utaljon ki.

Közel egymillió lej kártérítést követelnek Eisele Jánostól egy elgázolásért

Fennáll-e a fokozott felelősség a lovak által huzott közlekedési eszközöknél? — Érdekes vita a jogáskörökben

A közelmúltban az aradi Városi-kávéház előtt súlyosabb kimenetelű baleset történt. Eisele János aradi hentesmester kocsija elgázolta Gillinger Magda hatvan éves asszonyt, akit a mentők az aradi kórházba szállítottak be sérüléseivel.

Az asszony vallomása, valamint a rendőrségi nyomozás szerint, a szerencsétlenség úgy történt, hogy az idősebb nő közvetlen a kocsit elvitt akart átmenni, azonban a felocsolt utasítást elcsuszott és a lovak elé esett. A kocsi-

nek már nem volt ideje a kocsit megállítani, amely keresztül ment a földön fekvő asszonyon, aki lábszántörést szenvedett.

Bár megállapítható, hogy a kocsis nem volt felelős a balesetért, annál érdekesebb az a kártérítési- és tartásdíj-kereset, amelyet ma adott be Gillinger Magda az aradi törvényszékhez.

A keresetben hétszázötvenezer lejt követel Eisele Jánostól, mint a kocsit tulajdonosától, a fokozott felelősség alapján. A tekintélyes összeget Gillinger Magda a következő számítás alapján állította össze:

Tíz évig havi négyezer lej tartásdíjat kér, ami négyszáznyolcvanezer lej, fájdalomdíj címén kétszázezer lejt követel, míg a fennmaradó hetvenezer lejt kezelési költség, fizetőköltség és egyéb, a betegségével járó kiadások címén számolja el.

A kereset az aradi törvényszék már október hóban tárgyalásra tűzi ki. A követeléssel kapcsolatban jogáskörökben az a vélemény alakult ki, hogy csupán az autót tekintik közveszélyes üzemnek, amelynek a tulajdonosnak anyagi kötelezettséget kell vállalnia minden oly balesetért, amely üzem közben keletkezett s amelyet az ő távollétében, a gép vezetője idézett elő. A ló által vont járműveknél azonban ez nem áll fenn és így tulajdonképpen csak a baleset tényleges előidézője, jelen esetben a kocsis vonható csupán perbe, a kocsitulajdonos azonban nem. A per kimenetele elé érdeklődéssel tekintenek jogáskörökben.

Iskola épül a Mossóczy-telepen

Az aradi interimárbizottság döntése

A Mossóczy-telepi lakosok, — amint az Aradi Közlöny olvasói előtt ismeretes — arra kérték a város vezetését, hogy egy román nyelvű elemi iskolát építtessen a telepen, mivel a legközelebbi román nyelvű iskola tőlük 5 kilométernyi távolságra van, viszont csak a jelen pillanatban is 437 iskolaköteles gyermek van a telepen, amelyek a legkalandosabb körülmények között közelítik meg a messzefekvő elemi iskolát: télen pedig

egyenesen életveszéllyel jár rájuk nézve az iskolalátogatás.

Az interimárbizottság ma foglalkozott a kéréssel és Popa Constantin városi kulturális elölterjesztésére egyhangulag kimondta, hogy a kívánt elemi iskolát a Mossóczy-telepen már a jövő költségvetési évben felépíti. Erre vonatkozólag dr. Radu Cornel interimárbizottsági elnök utasította a város technikai és pénzügyi osztályait, hogy a szükséges terveket mielőbb készítsék el. Az új iskolaépület körülbelül három millió lej költség-előirányzattal épül fel, legalább négy tanteremmel, külön udvarokkal és tanítói, meg az iskolaszolgái lakással kombinálva.

FELMENTETEK

egy aradi műszerészt az orgazdaság gyanúja alól

Az aradi rendőrséghez az utóbbi időben tömegesen érkeztek panaszok kerékpárlopásokról. A bevezetett nyomozás során Zecvelcuta detektív több kerékpártolvajt tartóztattott le, akik beismerték a lopásokat s egyben bevallották, hogy a kerékpárokat Beregi Kálmán aradi műszerésznek adták el.

Ugyanekkor a rendőrség előállított egy kerékpárost, akinek nem volt hajtási igazolványa. Kerékpárjának gyári száma pedig oly magas volt, ami az aradi rendőrség kintutálásában nem fordult elő.

Ennek megállapítása után, a rendőrség házkutatást tartott Beregi Kálmán műszerész műhelyében, ahol megállapították, hogy a lopott kerékpárokról Beregi levágta az eredeti gyári számokat s azokat ujakkal helyettesítve, a kerékpárokat mint újakat adta el.

Az aradi ügyészség ezen az alapon vádat emelt Beregi Kálmán ellen, gyári bélyeg bitortlása címén. A büntető járásbíró, ahová tárgyalás céljából az iratokat áttették, ma tartotta ebben az ügyben a tárgyalást. Beregi Kálmán műszerész azzal védekezett, hogy a gyári márkát az ügyben szereplő gyártól kapta s ő azt jogosan használta az általa átjuttatott kerékpárokon. Mivel a bíróság megállapította, hogy az ügyiratokhoz nincs becsatolva a gyár feljelentése, Beregi Kálmán műszerész felmentette a vád alól.

AZ

UJSÁG

Utazási Irodája

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 43.

levélben is készséggel áll mindenkinek rendelkezésére teljesen díjtalanul.

HA UTAZNI AKAR,

feltétlenül az Ujság Utazási Irodájához forduljon felvilágosításért. — Szakszerű válaszok, gyors és pontos elintézés.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Tönkremennek az aradi fások

az erdőigazgatóság konkurrenciája miatt

Miért nem tudnak a magánvállalatok olcsóbb fát adni? — Mesterséges eszközökkel drágítják a fát a magánkereskedelemben — Az Erdőigazgatóságot nem érintik a nagy adók és fuvardíjak — A magyarországi szigorított intézkedések következményei

A magyar-román kereskedelmi szerződés csődje

Az aradi faipari szakkörökben élénk érdeklődést váltott ki az a nemrégiben elterjedt hír, hogy az aradi erdőigazgatóság Temesváron kereskedelmi kirendeltséget állít fel, melynek az a feladata, hogy közvetlenül a vevőknek és egyben a detailkereskedelemben közvetítsen faeladásokat. Ez a hír annál nagyobb feltűnést keltett, mivel a szakkörök ebből arra következtettek, hogy a temesvári kereskedelmi kirendeltség létesítése csak egy etapját képezi az Autonom Erdőpénztár politikájának, amely azt a célt szolgálja, hogy az ország többi nagy városaiban is hasonló kereskedelmi kirendeltségeket létesítsenek.

Az erdőigazgatóságnak Aradon már évek óta működik kereskedelmi kirendeltsége, mely lényegesen olcsóbban adja el a fát, mint ahogy azt a magánvállalatok tehetik és ezzel a magánkereskedelemben veszélyes konkurenciává vált. Az a politika tehát, amely az ország többi városaiban is hasonló kirendeltségeket kíván felállítani, a magántermelésnek és a magánkereskedelemben csak kárára lehet. Az aradmezei termelők és fakereskedők ismételt memorandumban és küldöttségileg kérték az erdőigazgatóság aradi kereskedelmi kirendeltségének megszüntetését, ez azonban minden esetben eredménytelen maradt és az Autonom Erdőpénztár ugylátszik, hogy ezekre a memorandumokra az újabb kirendeltségek felállításával válaszol. A helyes megoldás természetesen az adók és fuvardíjak leszállítása lenne, mert ebben az esetben a magánkereskedelemben felvehetné a versenyt az állammal és a fogyasztó is jól járna, mert olcsó fához juthatna.

Pedig az államnak nem jelent valami tényleges üzletet az Erdőpénztár amely nemrégiben tette közzé az 1930. évről szóló mérlegét mely szerint az Autonom Erdőpénztár erdőuradalmainak értéke 17 milliárd 487 millió 269.412 lej képvisel. A saját tőkék összege 17 milliárd 522,782.178 lej tesz ki. Az aktívák mérlegszáma 18 milliárd 273,171.199 lej, a kifizetett nyereség pedig 65 millió 932.525 lej, vagyis a saját tőkék négy tized százaléka. Csodálatos az is, hogy 750 millió lejes bruttó bevétel mellett negyven millió lej nettó költségen a pénzügyminiszteriumtól az elmúlt év folyamán az Autonom Erdőpénztár.

A fenti mérleggel szemben talán nem érdektelen megtekinteni néhány magánvállalat mérlegét, amelyeknek adatai élesen világítanak rá arra, hogy milyen nehézségekkel kell megküzdeniük a favállalatoknak, azoknak a magánvállalatoknak, amelyeknek az állam kíván konkurenciát támasztani. Az Industria Forestiera din Transilvania S. A. Bucuresti például múlt évi mérlegét tizenkét millió lej alaptőke mellett tizenegymillió hatszáz ezer lej veszteséggel zárta, míg a Lemnul S. A. Cluj múlt évi mérlegében egymillió hétszázötvenezer lej alaptőke után közel kilencszáz ezer lej veszteséget mutat ki. A Bistricioara S. A. borszéki vállalat tiz millió lej alaptőke mellett múlt évi mérlegében közel nyolc millió lej veszteséget szerepeltet. Ilyen tehát a faipar helyzete, amelyen természetesen sürgősen segíteni kellene.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott egy előkelő aradi szakemberrel erről a kérdéssel, amely különösen a tél közeledtével egyre aktuálisabbá és égetőbbé válik.

— Az aradi erdőigazgatóság temesvári kereskedelmi kirendeltségének létesítéséről mi is értesültünk és úgy tudjuk, hogy a kirendeltség néhány nappal ezelőtt már meg is kezdte működését — mondotta informátorunk. — Az

állami fatelep különösen az elmúlt évben fejteft ki a magánvállalatokkal szemben illoyális konkurenciát. Ebben az évben már nincsenek olyan nagy differenciák a magánvállalatok és az állami kirendeltségek árai között. Az állam egyébként természetesen mérhetetlen előnyöket élvez a magánvállalatokkal szemben és így sokkal olcsóbban is tud termelni. Mindenekelőtt nem fizet adót és főleg nem kell fizetnie azt a harmincnégyszázalékos adót, amellyel a magánvállalatokat már abban a pillanatban megterhelik, amikor megkezdik egy erdő kitermelését, amelyet tehát még akkor kell kifizetni, mielőtt bárminemű nyereség, vagy akár veszteség is mutatkozna.

— Az idej helyzet még a tavalyihoz mérten is rosszabb — folytatja informátorunk. — Az elmúlt évben a CFR, például egy köbméter váltótálpfát négyezer lej fizetett, most anélkül, hogy a termelési költségek, a munkabérek, a fuvardíjak, az adók csökkentek volna, egy köbméter váltótálpfát csak ezerkilencszáz lejért vásárol.

— Mutatkoznak-e már a román-magyar kereskedelmi szerződésnek előnyei? — kérdezzük.

— Ez a szerződés nagy előnyt jelentett

Magyarországról csak százötven pengőt, vagy azonos értékű valutát szabad kivinni

Megszüntették a deviza-átutalásokat

Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank igazgatósága ma délelőtt újabb bankjegykiviteli korlátozási rendeletet adott ki. A rendeletet megküldötték az összes határállomásokra és az ösz-

szes magánbankoknak is. A rendelet szerint az országból csak 150 pengőt vagy ezzel azonos értékű valutát lehet kivinni, a deviza átutalásokat pedig a mai nappal megszüntetik.

— Árlejtés az Obor büfijének bérletére. Az aradi Obor területén fekvő városi büfé bérletére a város vezetősége elhatározta, hogy bérleti pályázatot ír ki. Az új árlejtést tíz napon belül megtartják.

— Bizottság alakult az aradi közmunkák kiadására. Aradváros vezetősége Radu dr. interimár-bizottsági elnök javaslatára elhatározta, hogy a munkanélküliek által végeztetett közmunkák uccajavítási részének szisztematikusabbá tételére egy bizottságot nevez ki, amelynek kötelességévé teszi, hogy egy több évre kiható tervet készítsenek a javítási munkálatok számára. Ez az aradi ügyügyi bizottságot Zamfirescu, Ambrus, Weil, Trimbitioni Traian, Filip és Herrling mérnökök részvételével ma az interimár-bizottság ki is nevezte.

— Árlejtés az aradi uccák kövezésére. Aradváros uccakövezésére hirdetett szabadkézi árlejtés eredményét ezúttal harmadszor semmisítette meg a központi árlejtési bizottság. Az interimár-bizottság ma foglalkozott az ügyvel és elhatározta, hogy a munkanélküliek által végeztetett közmunkákra való tekintettel az újabb árlejtést 10 napon belül újra kiírja.

— Külön adják bérbe a színházi büffet és ruhatárt. A november elején megnyíló aradi magyar színház ruhatárának és büffijének bérlete ügyében — mint ismeretes —, a város vezetősége úgy határozott, hogy a bérbeadás jogától megfosztja a szingizgatót és maga adja bérbe a legelőnyösebb ajánlattevőnek. Erre vonatkozólag a mai interimár-bizottsági ülésen Popa Constantin városi kultúratanácsos tett előterjesztést és felvetette a kérdést, hogy a ruhatárt és a büffet a város együttesen vagy külön-külön adja ki? A város vezető-

Hirdessen

!
az
Aradi
Közlöny-ben

Elsőrangú helybeli
1 par-üzemhez
cca 600—700.000 lej tőkével
TARS
kerestetik.

Személyes közreműködés előnyös. —
Ajánlatok „Nagy vevőkör” jellegűre az
Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 8088

volna az itteni fásoknak abban az esetben, ha Magyarországon nem módosulnak úgy a viszonyok. A kedvezményes vámtarifa következtében egy vagon tűzifa ára tényleg 160—170 pengőről 190—200 pengőre emelkedett, azonban a romániai tűzifásoknak ennek ellenére nem érdemes Magyarországra eladásokat eszközölni. Hiába adunk el ugyanis Magyarországnak tűzifát, a pénzt, ami érte járna, nem látjuk, mert az érvényben lévő rendelkezések értelmében pengőt az országból csak nagyon körülményes módon és bizonyos feltételek mellett lehet kivinni. Még abban az esetben is, ha megkaphatnánk a fa árát, nem tudnánk a pengőt értékesíteni. Tapasztalatból mondom, hogy szinte a lehetetlennel határos ma nagyobb összegű pengőt nálunk, eladni. A magyar-román kereskedelmi szerződéssel tehát éppen úgy jártunk, mint azzal a megállapodással, amelyet Németországgal kötöttünk. Itt most ismét az állam intervenciójára van szükség, hogy Ausztriához hasonlóan megállapodást kössünk a magyar kormányval, amely szerint a román árukért járó összegek képezzenek kivételt a magyar kormány szigorított intézkedéseitől. Amíg ezt nem sikerült elérnünk, addig valahogy úgy vagyunk a magyar-román kereskedelmi szerződéssel, mint hogyha — nem is lenne, (m. t.)

sége a kérdésben nem döntött ez alkalommal, de elvben kimondotta, hogy az árlejtéseket már a közeljövőben kiírja a város gazdasági hivatalában.

Életfogytiglani fegyházra ítélték Budapestben egy román katonaszökevényt

A gyilkosságért elítélt Mester János ügye végigjárta az összes igazságszolgálati fórumokat.

Budapestről jelentik: Az Aradi Közlöny olvasóinak még élénk emlékezetében van az a páratlan kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosság, amelyet a múlt év őszén Mester János román katonaszökevény követett el az Augusztatelepi korcsmáros szakácsnéja ellen. A törvényszék annakidején Mester Jánost 13 évi fegyházra ítélte, de az ügyész felebbezése folytán az ügy a Táblához került, amely 15 évi fegyházra emelte fel a rablógyilkos büntetését. A Táblán az ítélet elhangzása után az ügyész felfolyamodással élt a Kuriához, amely ma délelőtt tárgyalta az ügyész felfolyamodást és a Tábla ítéletét megváltoztatta s Mester Jánost életfogytiglani fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

NYILTTÁ.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy

c i p é s z t i z e m e m e t

a Str. Bratianu (Weitzer J.-u.) 3. alól a Fischer Eliz-palota udvarban balra

helyeztem át.

Tisztelettel: Succ. GOICEA.

Rádió műsor.

SZERDA, SZEPTEMBER 16.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar: Román nemzeti zene. 20-20. Gramofon. 21. Hegedűjáték. 21.45. Herz zongoraművész játéka. 22.15. Potinu Jone-d cselló játéka. — Budapest. 9.15. A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 12. Déli harangszó. 12.05. Hangverseny. 5. Divatcsevegés. 5.30. A Berend szalonzenekar hangversenye. 6.30. Olasz nyelvoktatás. 7. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 8. A sajtó és a tudomány. Tóth László előadása. 8.30. Lakos és Mocsányi zenehumoristák hangversenye. 9.45. A magyar zene tükrözése külföldi mesterek műveiben. Majd: Az 1. honvédelmi vezényelők zenekarának hangversenye. 10.45—12.30-ig Cigányzenekar. — Bécs. 11.30. Winteritz zenekar. 13.10. Népdalok gramofonon. 16. Hangverseny. 17. Olasz dalok. 18.45. Közvetítés a bécsi állami operából. 22.20. A Gaudriot jazz. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Házzenekar hangversenye. 16. Gramofon. 17.30. Házzenekar hangversenye. 21. Közér Blanka, a belgrádi opera tagjának hangversenye. 21.50. Gramofon. — Berlin. 21.10. Szimfonikus hangverseny. 22.45—

0.30. Rác Béla és cigányzenekarának hangversenye Budapestről. — Hellsberg. 30.05. Hangverseny „Ami nagyszülőinknek tetszett” címen. — Katowice. 17.10. Közzeuc. 18. Strauss János művei. 20.15. Könyvi zene. 22.30. Énekverseny. — Milano. 17. Gramofon. 17.10. Operarészletek. 19.15. Vegyes zene 20.45. Pietri: „Az elveszett asszony című operettje. — Róma. 21. Wagner Lohengrin c. 3 felvonásos operája. — Varsó. 20.15. Könyvi zene tenorénekekkel. 22.20. Gramofon. 22.30. Sleminska operaénekesnő áriái. 23. Tánczene.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 17.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu zenekar. 20-20. Gramofon. 21. Stefanovic: operai tenorista hangversenye. 21.20. A rádiózenekar szimfonikus hangversenye Jora vezényletével. — Budapest. 9.15. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 12. Déli harangszó. 12.05. Gramofonhangverseny. 4. Mocsary Pál dr. előadása: „A műselyem.” 5.30. A Szervánszky-kvartett hangversenye. 6.30. Angol nyelvoktatás. 7. Magyar dalok. 8.30. A genfi nemzetközi ünnepek keretében: Beethoven: „Fidelio” c. operájának közvetítése Genfből. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának, valamint a Fejes szalonzenekar hangversenye. — Bécs.

11.30. Cerda zenekar. 12.40. Gramofon. 15.50. Gramofon. 20. Medina Darion tenorénekes hangversenye. 20.30. Komoly és vidám dolgok. 21. Holzer zenekar. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Házzenekar hangversenye. 16. Gramofon. 17. Hangos filmátvitel. 22.50. Házzenekar hangversenye. — Berlin. 16.30. Fuvolaverseny. 18.30. Népszerű hangverseny. 0.30. Éjjeli hangverseny. — Hellsberg. 16.15. Szórakoztató zene. 18.50. Hegedűverseny. — Katowice. 16. Gramofon. 17.10. Közzeuc. 18. Kitchmann énekesnő estje. 20.15. Közzeuc. — Milano. 19.15. Könyvi zene. 19.45. Gramofon. 20.45. Belini: Norma című operája. — München. 20.05. Molière: A fűsvény c. ötfelvonásos vígjátéka. — Róma. 17.30. Ének- és zenekari verseny. 20.10. Gramofon. 21. Szimfonikus hangverseny.

HIRDESSEN az Aradi Közlönyben!

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lel vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzódnak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbejegyzéssel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok keltezés levelek továbbításra megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DEUTÁN 8 ÓRAIG VESZÜNK FEL

ALKALMAZÁS.

BEJARO perfektül főző fiatal mindenestel felvétetik. Jelentkezni csak délután. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 3104

LAKÁS.

KÉTSZOBÁS magánházat bérebe keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóházába kérek. 200

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a házmesternél. 200

EGY, BÉSTLEG KÉT különbejáratu burtozott szoba direkt fürdőszobával, elegáns, garantált tisztaság, esetleg teljes ellátással, október 1-re olson kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában: 400

KÉTSZOBÁS, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

Négyszobás

erkélyes, fürdőszobás, parkettás modern lakás, esetleg azonnalra is kiadó. Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9—11.

Nem lesz üres lakása,

ha a kiadó lakásról apróhirdetést tesz közzé az

Aradi Közlöny-ben.

VÉTELESELADÁS.

MÉZET veszek, ajánlatokat kérek Erdős Pál, Arad, Piața Avram Iancu 3. címre. 8099

MORMOTTA BUNDA, háló, ebédlő, szalonberendezések, szongorák, hegedűk, szőnyegek, függönyök, storeok, gobelinok, festmények, gyermekágyak, részagy, neszszerezes kézbőrönd, szőrmék, himzett hálókabátok, berzser fotelok, vitrin, Biedermayer szalon, antik asztal és székek, fotelrámák, régi székek, mosdó, service disztárgyak stb. olson eladók.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

Őszi ruhákat és felöltőket legszebben fest, tisztít
KNAPP modernül berendezett vállalata
v. Weitzer-u. 11. v. Magyar-u. 10.

ÚJ ÜZLETBRENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

NAGY renaissance díszebédlők, modern háló és uriszoba olson eladók. Strada Alexandru Gavra 19. volt Csernovits Péter-ucca. 3106

FÜRDŐKÁLYHA és kád jó állapotban levő, olson eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 3108

KITÜNŐ, jókarban levő 2 Hltres vasbordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 200

KERESSEK perssabundákat, szörme darabokat felszörméshez, perzsa és gyári ebédlő- és futószőnyegeket, vitrineket, komódokat, szelönokat, tonet székeket, szobaberendezéseket, antik disztárgyakat. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

Olcsón jut hozzá,

ha azt, amire szüksége van, az

„Aradi Közlöny”

apróhirdetése utján keresi.

ÜZLETEK.

NAGY ÜZLETHELYISÉG (42 m²), világos udvari szárnyal (84 m²) november 1-re kiadó, volt Szabadság-tér 3. 3106

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában.

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben

november 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 250

KÜLÖNFÉLEK.

BURTOZOTT SZOBA, ugyanott különbejáratu fürdőszobával, október 1-re olson kiadó. — Boát kifogástalan megvételre keresek. — Ugyanott sürgősen eladó villanylámpa, konyhaberendezés, tollnemű, paplanok, teljesen új lenvászón ággyarnitúra nagyon olson. Megtekinthető 1—4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 500

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.